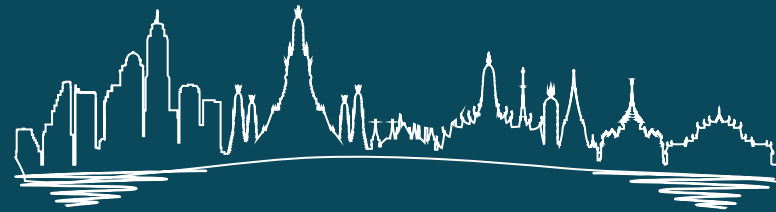

วิถึเมืองยังยืน

5

วิถึเมืองยั่งยืน

5

วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ พันธกิจ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	6
กระบวนการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	7
พัฒนาการการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	8
กรอบแนวคิดการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	10
รายชื่อเทศบาลที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ตั้งแต่ปี 2552 - ปัจจุบัน)	12
รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ ประจำปี 2565	
ประเภทเทศบาลนคร	14
ประเภทเทศบาลเมือง	32
ประเภทเทศบาลตำบล	50
รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ ประจำปี 2565	
ประเภทเทศบาลนคร	70
ประเภทเทศบาลเมือง	90
ประเภทเทศบาลตำบล	110

บทนำ

แนวคิดในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนได้รับการยอมรับว่าเป็นการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หลายประเทศได้นำแนวคิดดังกล่าวไปใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนา โดยประเทศไทยได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ให้ความสำคัญกับการพัฒนามุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยมุ่งพัฒนาเมืองให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงภูมินิเวศ รวมถึงการเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เมืองใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ลดการสร้างขยะและมลพิษ เพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทุกกลุ่ม ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่โดยส่งเสริมให้เมืองยกระดับสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ เป็นการเปลี่ยนผ่านไปสู่ภาครัฐดิจิทัลในระดับท้องถิ่นรวมทั้งผลักดันให้เมืองเตรียมความพร้อม ในการรับมือกับภัยพิบัติและมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระดับท้องถิ่น ภายใต้การดำเนินงาน “เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” โดยดำเนินงานร่วมกับหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา ในการส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของเทศบาลด้านการพัฒนาเมือง ผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและประเมินผล การพัฒนาเมือง พร้อมจัดการประเมินและเชิดชูเกียรติเทศบาลที่ได้รับรางวัล “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน และเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” ให้กลายเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้สนใจ

หนังสือ “วิถีเมืองยั่งยืน 5” ได้รวบรวมแนวคิดในการจัดการเมืองของเทศบาลที่ได้รับการยกย่องว่ามีการบริหารจัดการเมืองที่เป็นเลิศ นำเสนอผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ รวมถึงกลยุทธ์ ในการดำเนินงาน ตลอดจนปัจจัยสู่ความสำเร็จที่นำไปสู่การเป็น “เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เทศบาลแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี” โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อกลาง เพื่อถ่ายทอดแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่ดี ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเมืองไปสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืน ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี
ด้วยองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป้าประสงค์

ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรและสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

1. สื่อสารและเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงองค์ความรู้ และสารสนเทศ
สิ่งแวดล้อม
2. สร้างจิตสำนึก เพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของประชาชน
ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
4. ศึกษา วิจัย รวบรวม พัฒนาสารสนเทศ องค์ความรู้และนวัตกรรม
ในการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กระบวนการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ยกระดับสู่การเป็นต้นแบบ

พัฒนาและยกระดับการดำเนินงาน เสริมสร้างความพร้อมและต่อยอดกิจกรรม ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมเทียบเท่ามาตรฐานสากล

พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

พัฒนาเครื่องมือและกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนา

พัฒนาเครื่องมือ เกณฑ์ชี้วัดเพื่อให้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการพัฒนา ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ ท้องถิ่นตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับสู่มาตรฐานสากล

สร้างกลไกและส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนทั้งในระดับนโยบายในกลไกภาครัฐ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับจังหวัด

ส่งเสริม พัฒนากลไกและขยายเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนตามเกณฑ์ ให้ครอบคลุม

เสริมพลังภาคีอย่างมีส่วนร่วม

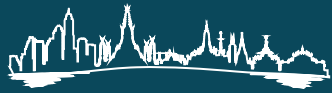
ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม และเสริมพลังภาคีให้เกิดกระบวนการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมตามลักษณะของภูมิภาคเมือง

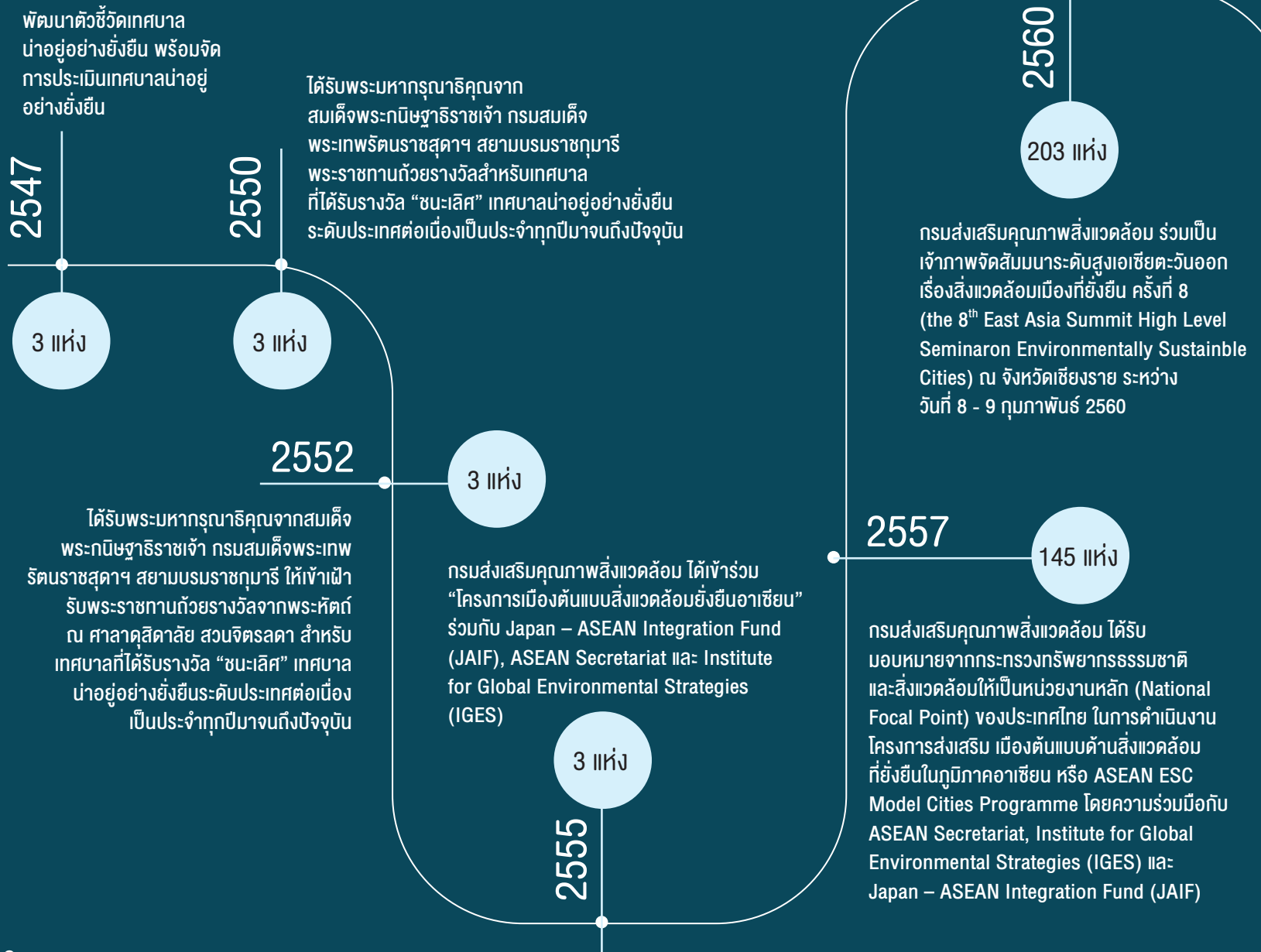
ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมตามเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกระดับ

พัฒนาการการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

2563

423 แห่ง

ร้อยละ 94.5 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีการดำเนินงานตามเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (ด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน) ที่บูรณาการในเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2564

513 แห่ง

ขยายเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการเพิ่มเติม รวมจำนวน 513 แห่ง 75 จังหวัด และเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน ภายใต้โครงการความร่วมมือกับ ASEAN Secretariat, Institute for Global Environmental Strategies (IGES) และ Japan - ASEAN Integration Fund (JAIF) รวมจำนวน 14 เทศบาล ในพื้นที่ 12 จังหวัด

2562

271 แห่ง

พัฒนาระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ผ่านระบบออนไลน์ และดำเนินโครงการส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่เป้าหมาย 15 จังหวัด 18 พื้นที่ 83 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เฉพาะพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่าย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานประสานการดำเนินงานหลักของประเทศไทย (National Coordinator) ในการดำเนินงานโครงการ ASEAN SDGs Frontrunner Cities Programme โดยความร่วมมือกับ ASEAN Secretariat, Institute for Global Environmental Strategies (IGES) และ Japan - ASEAN Integration Fund (JAIF) และบูรณาการเกณฑ์ประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกับเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

2565

580 แห่ง

ขยายเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการเพิ่มเติม รวมจำนวน 580 แห่ง 76 จังหวัด และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ National Focal Point (หน่วยประสานงานกลาง) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities; AWGESC) ประเทศไทย

2561

230 แห่ง

มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม
โครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับ
คนทุกกลุ่ม มีความมั่นคง
ด้านที่อยู่อาศัย ปลอดภัย
และเศรษฐกิจมั่นคง

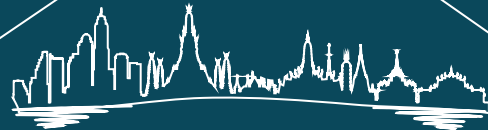
เมืองอยู่ดี

7
ตัวชี้วัด

9
ตัวชี้วัด

คนมีสุข

คนมีสุขภาพดี ได้รับการศึกษา
สวัสดิการ และการพิทักษ์สิทธิ์
ที่เหมาะสมและเท่าเทียม
ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเอื้ออาทร
มีกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม
ดำรงประเพณี วัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการประเมิน
เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

7
ตัวชี้วัด

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

มีวิสัยทัศน์และแผนงานชัดเจน
บุคลากรมีความรอบรู้และ
เชี่ยวชาญ ระบบการทำงาน
ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
พร้อมการบริหารจัดการที่ดี
และมีนวัตกรรมการพัฒนาเมือง

เทศบาลแห่งการเรียนรู้
และการบริหารจัดการที่ดี

11
ตัวชี้วัด

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติ
มีความสมบูรณ์ มีพื้นที่สีเขียวเพียงพอ
ภูมิทัศน์สวยงาม ของเสียหรือมลพิษ
ถูกจัดการอย่างเหมาะสม และประชาชน
มีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

7
ตัวชี้วัด

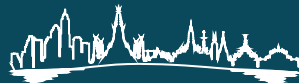
เมืองอยู่ดี

1. การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้เป็นไปตามบริบทของเมือง
2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นไปตามผังเมือง
3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์
4. การยกระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส
5. การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
6. การจัดการภัยพิบัติและสาธารณภัย
7. การป้องกันและดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

9
ตัวชี้วัด

คนมีสุข

8. การเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของคนในเมือง
9. การคุ้มครองสุขภาพอนามัย
10. การส่งเสริมการศึกษาอย่างหลากหลายและเท่าเทียม
11. การจัดสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน
12. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ บุหรี่ ยาเสพติดและอบายมุข
13. การส่งเสริมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ความสามัคคีและเอื้ออาทรระหว่างคนในชุมชน
14. การส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม
15. การพิทักษ์สิทธิของเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
16. การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7
ตัวชี้วัด

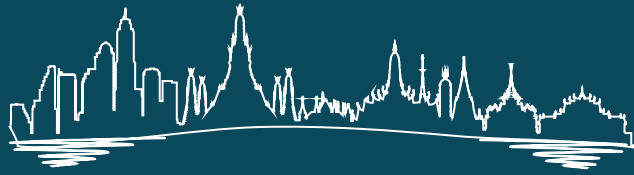
สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

17. การดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดี
18. การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจรและเหมาะสม
19. การจัดการน้ำเสียและมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม
20. การอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
21. การปรับปรุงทัศนียภาพให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสอดคล้องกับสภาพเมือง
22. การส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
23. การส่งเสริมการใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

11
ตัวชี้วัด

เทศบาลแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี

24. การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ พร้อมแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
25. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ
26. การสร้างองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
27. การสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตที่ดี
28. การส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารและการทำงาน ตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
29. การมีกระบวนการตอบสนองต่อการให้บริการ ทอรับบริการ และจัดการข้อร้องเรียนของประชาชนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ
30. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล
31. ความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น
32. การจัดเก็บรายได้ให้ได้ตามเป้าหมาย การลดรายจ่าย หรือความพยายามในการหารายได้อื่น
33. ความพยายามในการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่คาดการณ์ และมีเหตุผลอันควรในการโอนงบประมาณ
34. นวัตกรรมการพัฒนาเมือง

เทศบาลที่ได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลพระราชทาน
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี รางวัลชนะเลิศ เทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ และรางวัลชนะเลิศ เทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ (ตั้งแต่ปี 2552- 2565)

2552

**รางวัลเทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

- ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
- ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลร้องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

2555

**รางวัลเทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยม ระดับประเทศ**

- ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
- ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลरणนคร จังหวัดนครพนม

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

- ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์

2558

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

- ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
- ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง
- ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน จังหวัดเชียงราย

2559

**รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลตำบลเวียงเทิง จังหวัดเชียงราย
ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลขนาดใหญ่
เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
ประเภทเทศบาลขนาดกลาง
เทศบาลเมืองตากสิน จังหวัดนครสวรรค์
ประเภทเทศบาลขนาดเล็ก
เทศบาลตำบลบ้านสาว จังหวัดพะเยา

2563

**รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลปรีท จังหวัดสงขลา

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง

2564

**รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลนาทม จังหวัดพิจิตร

2562

**รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลป่าสัก จังหวัดลำพูน

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล

**รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

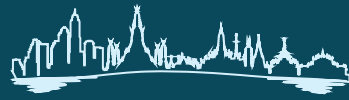
ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลอิสาน จังหวัดบุรีรัมย์

**รางวัลเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ**

ประเภทเทศบาลนคร
เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ประเภทเทศบาลเมือง
เทศบาลเมืองห้วยหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประเภทเทศบาลตำบล
เทศบาลตำบลลำสินธุ์ จังหวัดพิจิตร

2565

Pitsanulok

City Municipality

เทศบาลนครพิษณุโลก

เทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

พิษณุโลก

หรือเมืองสองแคว ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่าน เมืองที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน สืบค้นกลับไปได้ถึงสมัยอาณาจักรขอม ถูกวางบทบาทให้เป็นเมืองยุทธศาสตร์ด้านการเมืองมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย และเพิ่มความสำคัญมากขึ้นในสมัยอยุธยา ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ ศิลปะและวัฒนธรรม ภายในเมืองยังคงมีร่องรอยอารยธรรมอันรุ่งเรืองปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป เช่น วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร พระราชวังจันทน์ ที่ประทับของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ปัจจุบันเมืองพิษณุโลกก็ยังคงเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือตอนล่าง เพราะตั้งอยู่ในจุดที่สามารถเชื่อมต่อภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สะดวก และยังอยู่บนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก ที่เชื่อมภูมิภาคอินโดจีน เมืองพิษณุโลกจึงติดอันดับ 1 ใน 50 เมืองที่มีความเจริญมากที่สุดของไทย

ณ เทศบาลนครพิษณุโลก

วิสัยทัศน์

เมืองที่มีภูมิทัศน์สวยงาม
ประชาชนมีความสุข

จำนวนประชากร

63,586 คน

เลขที่ 1299 ถ.บรมไตรโลกนารถ 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทร : 0-5598-3221-28 โทรสาร : 0-5598-3332

อีเมล mayor@phsmun.go.th

//

ตอนที่เรามาบริหารเมืองนี้ในช่วงแรก ๆ เมืองเลอะเทอะ ตลิ่งริมน้ำสกปรก สวนก็ไม่มี พื้นที่สาธารณะก็ถูกบุกรุก ตลอดริมทางรถไฟ เต็มไปด้วยสลัมและหาบเร่แผงลอย ไม่มีการจัดระเบียบ พอเรามาทำหน้าที่ ก็คิดว่าจะต้องจัดการ เพื่อให้สภาพแวดล้อมของเมืองดูดีขึ้น เช่น เมืองจะต้อง มีพื้นที่สาธารณะ ต้องมีพื้นที่สีเขียว และต้องเข้าไป จัดการกับแหล่งเสื่อมโทรมต่าง ๆ ด้วย เราจึงกำหนด เป็นวิสัยทัศน์ว่า ‘พิชฌุโลก เมืองที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ประชาชนมีความสุข’ เรานำมากรอบในการทำงาน เพื่อจะให้เมืองเป็นไปตามที่เราคิดฝันไว้

//

ดร.เปรมฤดี ชามพูนท
นายกเทศมนตรีนครพิชฌุโลก

เมืองนี้ภูมิทัศน์สวยงาม

เมืองพิษณุโลก มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น อาคาร บ้านเรือน และตึกสูงมีจำนวนมาก ธุรกิจร้านค้า การบริการและนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด เมืองมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เทศบาลนครพิษณุโลกจึงได้ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้สอดคล้องกับผังเมืองรวมเมืองพิษณุโลก เพื่อให้การใช้พื้นที่เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และในขณะเดียวกันก็เป็นการดูแลสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศของเมืองให้น่าอยู่ และเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้ยังคงอยู่คู่กับเมืองสองแคว เทศบาลจึงได้เริ่มปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองโดยเฉพาะพื้นที่ริมแม่น้ำน่านมาตั้งแต่ปี 2542

เทศบาลนครพิษณุโลก มีแม่น้ำน่านไหลผ่านกลาง แบ่งเทศบาลออกเป็นฝั่งตะวันออกมีเนื้อที่ 13 ตารางกิโลเมตร เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการคมนาคม ส่วนฝั่งตะวันตกมีเนื้อที่ 5 ตารางกิโลเมตร เป็นย่านที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ และสถานศึกษา โดยแม่น้ำน่านที่ไหลผ่านเขตเทศบาลทั้งสองฝั่งมีระยะทาง 15 กิโลเมตร ซึ่งผังเมืองรวมเมืองพิษณุโลกได้กำหนดให้พื้นที่ริมตลิ่ง เป็นพื้นที่นันทนาการ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปกติแล้วพื้นที่ริมแม่น้ำน่านจะเจอกับปัญหาการกัดเซาะริมตลิ่งสร้างความเสียหายต่อสาธารณูปโภค บ้านเรือนราษฎร และแหล่งโบราณสถานที่สำคัญของชาติ ทำให้เทศบาลต้องเข้าไปดูแลจัดการ

โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมตลิ่งทั้งสองฝั่งแม่น้ำน่าน แบ่งเป็น 8 ระยะ และค่อย ๆ ดำเนินการไปทีละส่วน ซึ่งส่วนใหญ่จะก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง อนุรักษ์กำแพงเมืองโบราณสมัยอยุธยา และสร้างเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างสถานที่สำคัญในเมือง เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและรักษาเอกลักษณ์วิถีชาวแพพิชณูโลก ซึ่งในการดำเนินงานในแต่ละระยะจะมีการพัฒนาพื้นที่สีเขียวควบคู่กันไปด้วย เช่น โครงการพัฒนาสวนชมชมน่านเฉลิมพระเกียรติ บนที่ดิน 27 ไร่ ให้เป็นสวนสาธารณะริมน้ำสำหรับประชาชน นักท่องเที่ยว มาออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจในบรรยากาศริมน้ำ และใช้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมและงานสำคัญของจังหวัด โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมแม่น้ำน่านหน้าวัดพระศรีรัตนมหาธาตุเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ปรับปรุงถนนทางเดินริมน้ำ ฯลฯ

เมื่อเมืองมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีแล้ว คุณภาพชีวิตของคนต้องดีด้วย ซึ่งก็ประกอบไปด้วย ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การทำมาหากินของพี่น้องประชาชน และวัฒนธรรม ประเพณีของเราที่ต้องแข็งแรงด้วย หมายความว่า โครงสร้างพื้นฐานต้องพร้อม ผังเมืองต้องมี และสภาพสังคมก็ต้องดีด้วย

// ดร.เปรมฤดี ชามพูนท นายกเทศมนตรีนครพิชณูโลก

เมืองแห่งความปลอดภัย

เทศบาลนครพิษณุโลกและสถานีตำรวจภูธร เมืองพิษณุโลกจับมือกันเดินหน้าโครงการ SMART SAFETY ZONE 4.0 เพื่อป้องกันและป้องปรามเหตุฉกชิงวิ่งราว ลักทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย ฯลฯ ให้กับประชาชน

เทศบาลคัดเลือกพื้นที่เสี่ยงใน ชุมชนตลาดบ้านคลอง นำร่องใช้มาตรการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก และบูรณาการการทำงานกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คณะกรรมการชุมชน ประชาชน ฯลฯ ในพื้นที่ มีการเพิ่มจุดตรวจ ไฟฟ้าส่องสว่าง และติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยงและถนนสายหลัก นอกจากนี้ยังติดตั้งเสา SOS ในพื้นที่ด้วย ทำให้ประชาชนสามารถแจ้งเหตุได้ทันที และยังออกแบบระบบรับแจ้งเหตุผ่านแอปพลิเคชัน ทำให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องได้อย่างรวดเร็วและสามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ทันทีทั้งนี้ มาตรการทั้งหมดนี้ทำให้ปัญหาข้อร้องเรียนของประชาชน ที่ไม่ได้รับความปลอดภัยในพื้นที่นำร่องลดลง ร้อยละ 30

🏠 เสือทิม อรัญญิก ดูแลวัยเก่า

เสือนทิม และอรัญญิก เป็นชื่อของ 2 ชุมชนในเขตเทศบาล ที่เป็นเครือข่ายดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ในชุมชน ซึ่งเกิดขึ้นจากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างแกนนำสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน

เทศบาลนครพิษณุโลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบตั้งแตปี 2558 ประชากรผู้สูงอายุ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ติดสังคมมากถึงร้อยละ 97 ที่เหลืออีกร้อยละ 3 เป็นผู้ ที่ติดบ้าน ติดเตียง มีภาวะพึ่งพิง เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ เทศบาลจึงจัดบริการศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุขึ้น 4 แห่ง กระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของเมือง ให้บริการดูแลแบบครบวงจร ทั้งด้านสุขภาพกาย-สุขภาพใจ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เช่น จัดกิจกรรมออกกำลังกาย ตรวจสอบสุขภาพประจำปี บริการเชิงรุกเยี่ยม ผู้สูงอายุถึงชุมชน และมีการจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุขึ้น เพื่อดึงคนกลุ่มนี้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลคุณภาพ ชีวิตของคนกลุ่มเดียวกันในรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เทศบาลยังได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างแกนนำสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนขึ้น โดยมีสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุเข้าร่วม แกนนำที่ผ่านการอบรมจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมต่างๆ กับผู้สูงอายุในชุมชน จนคนกลุ่มนี้สามารถดำเนินกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับคนทุกกลุ่มวัยในชุมชนของตนเองได้ เช่น กรณีของชุมชนเสื่อทิว และชุมชนอรุณฤๅก ซึ่งทั้ง 2 ชุมชน มีผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียงเกือบ 300 คน แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Caregiver) เพียงแค่ 16 คน (มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข กำหนด caregiver 1 : 5-10) ซึ่งไม่เพียงพอ การสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุเพื่อนช่วยเพื่อนขึ้นในชุมชน จึงทำให้การช่วยเหลือดูแลกันทำได้อย่างใกล้ชิด และยังมีการจัดกิจกรรมดูแลสุขภาพขึ้นในชุมชนด้วย เช่น การออกกำลังกายด้วยกีฬาเปตอง ส่งเสริมโภชนาการและโภชนบำบัด ซึ่งตลอดระยะเวลา 5 ปี ทั้ง 2 ชุมชน สามารถดูแลผู้สูงอายุในชุมชนของตนเองได้เป็นอย่างดี

สืบสาน วัฒนธรรมถิ่นสองแคว

//

พิษณุโลก เมืองโบราณ แหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี หลากหลายด้วย
วิถีชีวิตพหุวัฒนธรรม

//

คือ จุดแข็งด้านวัฒนธรรมที่เมืองพระพิษณุโลกสองแคว มีเทศบาลนครพิษณุโลกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามให้อยู่คู่กับเมือง ซึ่งตลอดทั้งปี จะมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมหมุนเวียนกันไป เช่น เทศกาลสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงย้อนยุคสองแควแลอดีต งานบุญเข้าพรรษา และการแข่งเรือยาวแม่น้ำน่าน ที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน จนกลายเป็น สัญลักษณ์ของจังหวัด เทศบาลยังจัดตั้งศูนย์พัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะและวัฒนธรรมเมือง พิพิธภัณฑ์เมือง และหอศิลป์เมืองพิษณุโลกขึ้น กิจกรรมเหล่านี้จะช่วย ปลุกฝังให้เยาวชน ประชาชนตระหนักและเห็นคุณค่า ความสำคัญของวัฒนธรรมความเป็นไทย ส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพื้นที่ สร้างเม็ดเงินหมุนเวียนให้เศรษฐกิจฐานราก

พื้นที่ทางปัญญา

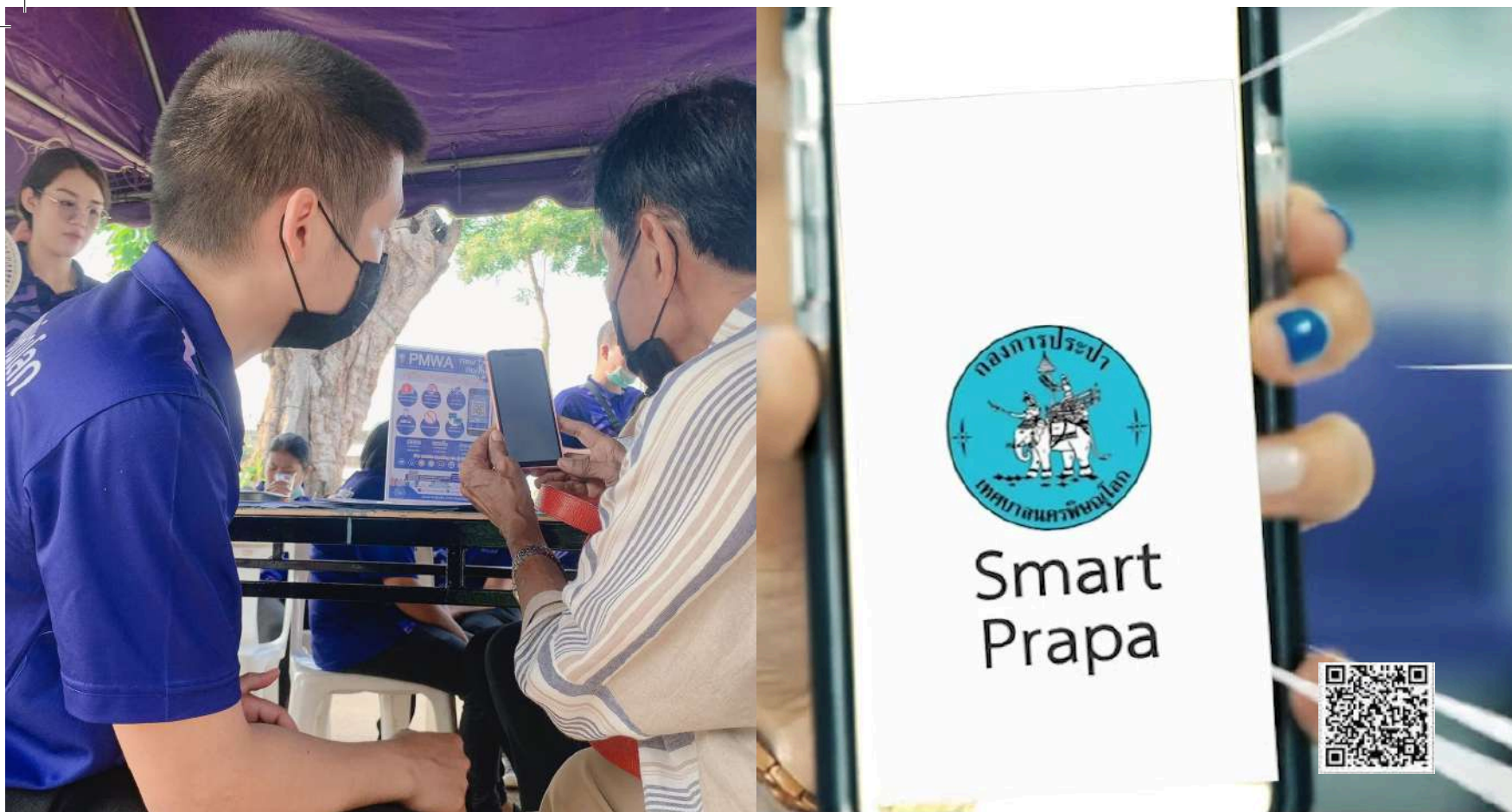
ห้องสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก : พื้นที่ทางปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ที่เทศบาลฯ ตั้งใจทำขึ้นเพื่อคนพิษณุโลก ห้องสมุดที่อัดแน่นไปด้วยหนังสือ นิตยสาร และสื่อมัลติมีเดียหลายหมื่นรายการ ซึ่งถูกคัดสรรมาเป็นอย่างดีสำหรับคนทุกกลุ่มวัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนออนไลน์อย่างครบครัน ซึ่งในช่วงโควิด-19 เด็กคนไหนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ ก็สามารถเข้ามาใช้บริการได้ตลอดเวลา ภายในห้องสมุดยังมีการออกแบบตกแต่งที่ทันสมัย ตอบโจทย์การใช้งานของหนอนหนังสือ มีการจัดโซน co-living space : พื้นที่อ่านหนังสือในบรรยากาศผ่อนคลาย ที่ผู้ใช้บริการสามารถเอกแขนงได้ตามใจ และยังมีการจัดปฏิทินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และกิจกรรมจูงใจต่างๆ นานา ที่จะทำให้เยาวชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอด้วย

🌳 ป่านิเวศ กลางเมือง

สวนป่านิเวศในสวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา เป็นสวนสาธารณะกลางเมืองขนาดใหญ่เนื้อที่ 150 ไร่ เริ่มพัฒนามาเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ปี 2549 พื้นที่ ส่วนหน้าของสวน จำนวน 50 ไร่ ออกแบบให้เป็นสวนสาธารณะ ส่วนที่เหลือมีการวางแผนพัฒนา ให้เป็นสวนป่าเชิงนิเวศ ปลูกพืชเลียนแบบธรรมชาติ เน้นปลูกพันธุ์ไม้พื้นเมืองหลากหลายชนิดปน ๆ กันไป เพื่อถ่ายทอดการดูแลรักษา เป็นการสร้างความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ในแปลงปลูก และทำให้เกิด ชั้นเรือนยอดหลายระดับตามแบบโครงสร้างป่า ภายในสวนป่านิเวศมีพันธุ์ไม้ร้อยละ 70 เป็นพันธุ์ไม้พื้นเมือง มีการจัดทำฐานข้อมูล ต้นไม้ และป้ายชื่อพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการสืบค้น และมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สวนป่านิเวศ เพื่อเป็นห้องเรียนธรรมชาติสำหรับประชาชนที่สนใจ หวังสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และให้ป่าแห่งนี้เป็นปอดกลางเมืองให้กับคนเมืองสองแคว

นอกจากนี้เทศบาลให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน และใส่ใจ กับการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในเมืองให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการใช้ประโยชน์ของชุมชน จนทำให้สัดส่วน พื้นที่สีเขียวต่อประชากรสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) 9 ตารางเมตรต่อคน แต่สถิติของเทศบาลนครพิษณุโลกอยู่ที่ 22.61 ตารางเมตรต่อคน

SMART PRAPA ง่าย

ระบบราชการไทยกำลังเปลี่ยนผ่านจากการทำงานแบบอนาล็อกสู่ดิจิทัลมากขึ้น หลายหน่วยงานเริ่มนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เช่นเดียวกับเทศบาลนครพิษณุโลก ที่นำระบบ SMART PRAPA หรือระบบชำระค่าน้ำประปาผ่าน QR code ชำระธนาคารมาใช้ ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกที่น่าระบบนี้มาใช้ ประชาชนสามารถชำระเงินได้วิธีง่าย ๆ ผ่านทางแอปพลิเคชันของธนาคาร หรือ ชำระผ่านตู้ ATM ที่มีระบบรองรับการชำระค่าบริการผ่าน QR code เพิ่มความสะดวกให้กับประชาชน หมดปัญหาเรื่องการเดินทางมาชำระเงิน ไม่ต้องกังวลเรื่องการจ่ายบิลซ้ำซ้อน เนื่องจากข้อมูลการชำระเงินสามารถตรวจสอบได้ทันที และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการทำรายการด้วย มีประชาชนหันมาชำระค่าน้ำประปาผ่านช่องทางนี้เพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 29

นวัตกรรมเมือง

สร้างสังคมสูงวัย คุณภาพ (Smart Ageing Society)

จำนวนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 26 ในขณะที่ประชากรในวัยแรงงานมีจำนวนลดลง จึงอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นหากเราทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี สามารถดูแลตัวเองได้ ก็จะลดภาวะพึ่งพิงและไม่เป็นภาระกับลูกหลานและสังคม จึงเป็นที่มาของการสร้างสังคมสูงวัยคุณภาพ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลก วิทยาลัยการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น ร่วมกันคิดวางแผนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในทุกมิติ บนแนวทางการสร้างสรรค์สังคม บูรณาการที่ไม่ทอดทิ้งกัน

มีการออกแบบกลไกและระบบดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย-จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เน้นการจัดบริการสุขภาพและสร้างสวัสดิการสังคม ในระยะแรกเป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างคนทำงานให้พร้อม วางยุทธศาสตร์ 10 ปี สังคมสูงวัย จัดทำทะเบียนและฐานข้อมูลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (Aging Society Information System) และนำร่องพื้นที่ต้นแบบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขึ้นที่ ศูนย์สุขภาพชุมชนพระองค์ขาว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบครบวงจร พร้อมจัดหาอุปกรณ์การแพทย์ไว้ให้บริการประชาชนได้ยืมใช้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในเวลาต่อมามีการขยายผลไปยังศูนย์สุขภาพชุมชนอีก 4 ศูนย์ของเทศบาลด้วย จากนั้นจึงสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในลักษณะของการสร้าง แกนนำให้กลับไปดูแลเพื่อนสูงวัยในชุมชนของตน ผ่านรูปแบบของการจัดกิจกรรมดูแลสุขภาพ เช่นที่เกิดขึ้นในชุมชนเสื่อทึมและชุมชนอรัญญิก

เทศบาลยังจัดกิจกรรมส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับผู้สูงอายุ ภายในศูนย์สุขภาพชุมชนทั้ง 4 แห่ง เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ การเล่นเกม เปตอง และปิงปอง ฯลฯ จัดทีมสหวิชาชีพซึ่งประกอบไปด้วย พยาบาล/แพทย์แผนไทย/ช่าง/ชุมชน/สังคมสงเคราะห์ ฯลฯ เข้าไปดูแล และปัจจุบันกำลังดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุแบบครบวงจร (Senior Complex) ในอนาคตยังมีแผนที่จะก่อสร้างศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้มีปัญหาสุขภาพทางการเคลื่อนไหว ในลักษณะของหน่วยบริการใกล้บ้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น

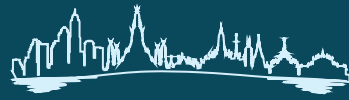
การสร้างสังคมสูงวัยคุณภาพของเทศบาล ได้มอบโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการคุณภาพของรัฐได้ทั่วถึงมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกาย-ใจที่แข็งแรง จากการประเมินสุขภาพพบว่า ผู้สูงอายुर้อยละ 80 ที่เข้ารับบริการและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น มีความดันโลหิตอยู่ในระดับดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคประจำตัวที่เป็นอยู่ และสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรงขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้นำมีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจน รู้ว่าจะขับเคลื่อนเมืองไปในทิศทางใด
2. มีกระบวนการในการทำความเข้าใจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปรับกระบวนการคิดและวางแนวทางในการพัฒนาเมืองให้ตรงกัน
3. สร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดการเมือง ก่อนการดำเนินโครงการใดๆ จะมีการทำประชาคมชี้แจงให้ประชาชนรับทราบและขอความร่วมมือ หากโครงการใดส่งผลกระทบต่อประชาชน ก็จะเข้าไปชดเชย เยียวยา และหาทางออกให้
4. ไม่นำเรื่องงบประมาณมาเป็นข้อจำกัดในการทำงาน
5. ฝ่ายการเมืองและข้าราชการร่วมมือทำงานอย่างจริงจัง ช่วยกันขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
6. ทำงานเชิงรุกเข้าถึงปัญหา เข้าถึงชุมชน เช่น การวางแผนยุทธศาสตร์ 10 ปี สังคมสูงวัย
7. จัดการเมืองบนฐานของข้อมูลและคำนึงถึงบริบทของเมือง จึงทำให้การพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและวิถีความเป็นเมืองสองแคว

Thungsong

Town Municipality

เทศบาลเมืองทุ่งสง

เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

อำเภอทุ่งสง

ตั้งอยู่ที่กึ่งกลางตรงบริเวณด้ามขวานของไทย มีเส้นทางเชื่อมต่อทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ทำให้ทุ่งสงเป็นเมืองท่า บนเส้นทางการค้าข้ามคาบสมุทรในสมัยอาณาจักรตามพรลิงค์ และอาณาจักรนครศรีธรรมราชประมาณพุทธศตวรรษที่ 13 เรื่อยมาจนถึงยุคสร้างทางรถไฟสายใต้ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทุ่งสงได้กลายเป็นชุมทางการคมนาคมขนส่งทางราง ที่เชื่อมระหว่างภาคกลางและภาคใต้ ชุมชนขยายตัวอย่างรวดเร็วจากเศรษฐกิจการค้าและบริการหากได้ลองแวะเยี่ยมชมเมืองและย่านการค้าเก่าแก่ ก็จะสัมผัสได้ถึงกลิ่นไอของความเป็นชุมชนเก่าริมทางรถไฟ ที่ยังคงอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ในสมัยก่อนไว้อย่างงดงาม และสิ่งเหล่านี้ได้ถูกหยิบจับมาใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง

ณ เทศบาลเมืองทุ่งสง

วิสัยทัศน์

ทุ่งสง ทุ่งสวรรค์

จำนวนประชากร

29,653 คน

เลขที่ 103 ถนนชนปรีดา ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ : 0 7541 1342 โทรสาร : 0 7541 1515

thungsongcity.pr@gmail.com

//

นโยบายในการบริหารเทศบาลเมืองทุ่งสง
ผมยึดหลักคิดตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ใช้กลไก
เครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม
แบบบูรณาการเป็นเข็มทิศในการพัฒนาเมือง
ด้วยการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ร่วมคิด
ร่วมวางแผน ร่วมพัฒนา ร่วมตรวจสอบ
ร่วมรับผิดชอบและยอมรับผลการพัฒนาเมือง
ภายใต้ความรู้สึกเป็นเจ้าของเมืองทุ่งสงร่วมกัน

//

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง
นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

แก้ปัญหาควม ด้วยกุงสงโมเดล

เทศบาลเมืองกุงสงเคยประสบปัญหาหน้าท่วมเมืองซ้ำซากมากที่สุดถึงปีละ 10 ครั้ง สาเหตุหนึ่งมาจากกายภาพของเมืองที่ตั้งอยู่ในแนวน้ำหลาก บริเวณที่ราบเชิงเขาหลวงและเขาเหมน ซึ่งเป็นต้นน้ำของคลองหลายสายที่ไหลผ่านเมืองกุงสง (เช่น คลองท่าแพและคลองท่าโหลน แหล่งต้นน้ำของแม่น้ำตรัง และเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตประปาของเทศบาลเมืองกุงสง) บวกกับการขยายตัวของเมืองและการรुक้าทางน้ำสาธารณะ ทำให้การระบายน้ำออกจากเมืองทำได้ช้า ช้ำร้ายด้วยสภาพความลาดเอียงของพื้นที่ ยิ่งทำให้เมื่อฝนตกหนักกระแสน้ำไหลจะป่าเข้าท่วมเมืองอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในเวลานั้นเมืองกุงสงมีศักยภาพรองรับปริมาณน้ำฝนได้เพียง 50 - 60 มิลลิเมตร และต้องใช้เวลา 2-3 วันถึงจะระบายน้ำออกจากเมืองได้หมด ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินไม่น้อยกว่า 250 ล้านบาท นอกจากนี้ปัญหาน้ำท่วมยังส่งผลกระทบต่อประชาชนในกลุ่มแม่น้ำตรัง จำนวนกว่า 4 แสนคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกุงสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอรัชฎา อำเภอเมืองตรัง อำเภอวังพิเศษ อำเภอห้วยยอด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

//

การแก้ปัญหาดังกล่าวต้องทำในทุกมิติ ถ้าผมจัดการน้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ของผม ก็อาจจะไปกระทบกับคนในพื้นที่อื่น หนทางที่ดีที่สุด คือ ต้องทำให้เกิดการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบแบบบูรณาการ ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการน้ำทั้งอำเภอ ผมในฐานะนายกเทศมนตรี ไม่มีอำนาจที่จะไปสั่งให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยราชการอื่น ๆ กำนัน กำนี้ได้ ผมจึงอาศัยโครงสร้างของระบบราชการ อำนาจให้เกิดการทำงานแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการแก้ไขปัญหา จากการทำงานในระดับอำเภอ ก็ขยายไปถึงระดับลุ่มน้ำตรัง มีหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จากจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดตรัง จำนวน 30 เครื่องข่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน มีเทศบาลทำหน้าที่ประสานความร่วมมือ

//

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง
นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

ทุกภาคส่วนกำหนดให้น้ำท่วมเป็น “วาระท้องถิ่น” ที่ต้องช่วยกันแก้ไข มีเป้าหมายร่วมกันว่า น้ำต้องไม่ท่วมทุ่งสง หรือหากเกิดน้ำท่วม ก็ต้องสามารถลดผลกระทบให้ได้มากที่สุด มีการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติประจำปี สำรวจข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย เส้นทาง การอพยพ และประชาชนกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ เตรียมความพร้อม และซักซ้อมแผนป้องกันน้ำท่วมแบบบูรณาการ จนเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมในการจัดการภัยพิบัติ หรือที่คนที่นี่เรียกว่า “ทุ่งสงโมเดล” ขับเคลื่อนการทำงานผ่านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ และด้านสังคม โดยใช้แผนผังภูมินิเวศ แผนการพัฒนา และผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นเครื่องมือในการจัดการลุ่มน้ำตรังทั้งระบบ เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ควบคู่กับการฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

//

การที่เรานำเทคโนโลยีการเตือนภัยและระบบบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการทั้งลุ่มน้ำมาใช้ ความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนลดลงเยอะ มีประชาชนทุ่งสงและคนที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำตรังได้ประโยชน์เกือบ 5 แสนคน และปัญหาน้ำท่วมก็มีแนวโน้มลดลงทุกปีด้วยเช่นกัน เห็นได้จากตั้งแต่ปี 2564-2565 น้ำไม่ท่วมอำเภอทุ่งสง ทั้ง ๆ ที่อำเภออื่นต้องเจอกับปัญหาน้ำท่วม

//

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง
นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเทศบาลเมืองทุ่งสง

ก่อนแก้ไขปัญหา ปี 2549

- รองรับปริมาณน้ำฝนได้เพียง 50 มล.
- ใช้เวลา 2-3 วัน ในการระบายน้ำ
- มูลค่าความเสียหาย 250 ล้านบาท

หลังแก้ไขปัญหา ปี 2563

- มีระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า 3 ชั่วโมง
- รองรับปริมาณน้ำฝนได้ 180-200 มล.
- ใช้เวลา 4-8 ชั่วโมง ในการระบายน้ำ
- มูลค่าความเสียหาย 1,041,055 บาท
ลดลงร้อยละ 99.58 เมื่อเทียบกับ ปี 2549

¹ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงได้รับประโยชน์ 29,632 คน (100% ของประชากรทั้งหมด) และคนที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำตรัง จำนวน 433,455 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2565)

อนุรักษ์คลองท่าแพ

เทศบาลเมืองทุ่งสงมีคลองสำคัญไหลผ่าน 4 สาย ได้แก่ คลองท่าเสา คลองตม คลองท่าโหลน และคลองท่าแพ เป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงและชุมชนข้างเคียง แต่ปัจจุบันระบบนิเวศในคลองท่าแพได้รับผลกระทบ จากสาเหตุหลายประการ ทั้งความเสื่อมโทรมของป่าต้นน้ำ การปล่อยน้ำเสียจากชุมชนลงสู่คลอง การปนเปื้อนสารเคมีทางการเกษตร การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งหมดนี้ได้ส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพในคลองท่าแพลดลง นำไปสู่ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่จะฟื้นฟูระบบนิเวศในคลอง มีการสำรวจชนิดพันธุ์ปลาและศึกษาชีววิทยาของปลาบางชนิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการฟื้นฟูประชากรสัตว์น้ำในคลองท่าแพ มีการเพาะขยายพันธุ์ปลาท้องถิ่นปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ปรับสภาพนิเวศแหล่งน้ำให้เหมาะกับการเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ กำหนดเขตวังปลาชุมชน เพื่ออนุรักษ์ปลาพื้นถิ่น จัดกิจกรรมเรียนรู้ระบบนิเวศ และขยายการอนุรักษ์ไปยังคลองสายอื่น จนเกิดเป็นเครือข่ายอนุรักษ์คลอง 4 สาย ทำหน้าที่เฝ้าระวังและดูแลระบบนิเวศตลอดสายคลอง

1 โรงเรียน 1 ศิลปะการแสดง

เทศบาลเมืองทุ่งสงมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของถิ่น และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน สอดแทรกไว้ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน ผ่านโครงการ 1 โรงเรียน 1 ศิลปะการแสดง เช่น การสอน ‘รำวงเวียนครก’ (รำวงพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช) ของโรงเรียนเทศบาลวัดชัยชุมพล การสอนดนตรีไทยของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะท้อน จัดการละเล่นพื้นบ้านลิเกป่าในโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ กิจกรรมรำนโนราห์ของโรงเรียนเทศบาลบ้านนาเหนือ ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยปลูกฝังให้เยาวชนเห็นคุณค่าและช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ ที่นับวันจะหาได้ยากและสูญหายไปตามกาลเวลา

เครื่องมือสาธารณสุข

การเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของคนในเมือง เป็นภารกิจหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ เทศบาลเมืองทุ่งสงคงขับเคลื่อนงานในด้านนี้ได้ไม่เต็มที่หากขาด “กลุ่มเครือข่ายด้านสาธารณสุขและจิตอาสา” เครือข่าย ประกอบไปด้วย 1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีจำนวน 257 คน กระจายอยู่ในทุกชุมชน 2) หมอครอบครัว ที่มีทั้งแพทย์/พยาบาลจากโรงพยาบาลทุ่งสง/ สหคลินิกประชาอุทิศและพยาบาล/ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ของเทศบาล และ อสม. ที่รับผิดชอบครัวเรือนนั้นๆ 3) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) ที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรของกรมอนามัย จำนวน 13 คน 4) อาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (อสบ.) เครือข่าย จะทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของคนทุกกลุ่มโดยเฉพาะผู้สูงอายุ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่ต้องการดูแลอย่างใกล้ชิด ดูแลติดตามอาการและประเมินพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พร้อมให้คำแนะนำในการฟื้นฟูสุขภาพ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค รวมถึงประสานส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการสาธารณสุข

จัดการขยะชุมชนบวงจร

ปริมาณขยะที่มากถึงวันละ 50 ตัน ทำให้เทศบาลต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะปีละหลายล้านบาท ในขณะที่ขยะส่วนใหญ่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มได้เกือบทั้งหมด โดยเฉพาะขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล เทศบาลเมืองทุ่งสงจึงได้วางแผนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เน้นไปที่การลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และสร้างจิตสำนึกการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน

มาตรการจัดการขยะแบบครบวงจรที่เทศบาลนำมาใช้ ช่วยลดปริมาณขยะได้ถึงร้อยละ 59.60 มีการคัดแยกจากต้นทางและปลายทางเพื่อนำขยะแต่ละประเภทมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการฝังกลบขยะมูลฝอยในปี 2564 ให้เหลือเพียงแค่ 1,737,750 บาท/ปี (เมื่อเปรียบเทียบกับในปี 2557 จำนวน 4,000,000 บาท) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 25,234.64 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และเทศบาลยังมีรายได้จากการขายขยะให้เอกชนนำไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (Refuse Derived Fuel: RDF) คิดเป็นเงิน 637,807.84 บาท ในอนาคตนายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสงยังบอกอีกว่า กำลังวางแผนสร้างโรงไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ของตนเอง ซึ่งจะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะของเมือง และเป็นศูนย์กลางให้กับเทศบาลข้างเคียงในการกำจัดขยะ

เรื่องร้องทุกข์ จัดการเสร็จใน 15 วัน

เทศบาลเมืองทุ่งสงนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน เพิ่มเติมจากช่องทางเดิมที่มีอยู่ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเทศบาลให้ยุ่งยาก สามารถส่งคำร้องแจ้งเหตุต่าง ๆ ได้ง่ายผ่านทาง แอปพลิเคชัน thungsongcity และเว็บไซต์ของเทศบาล www.thungsongcity.go.th เมื่อระบบรับเรื่องร้องเรียนแล้วจะส่งเรื่องไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบและดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน พร้อมแจ้งกลับไปยังผู้ร้องเรียน

เทศบาลเมืองทุ่งสง
THUNGSONG MUNICIPALITY

ประชาชน ท้องเที่ยว/วัฒนธรรม ฐานข้อมูลเมืองทุ่งสง

ทุ่งสง...ทุ่งสวรรค์

การศึกษา นำการพัฒนา
ปวงประชามีส่วนร่วม

“ร่วมเดินหน้าสร้างเมือง”
THUNGSONG SMART CITY
“แค่สแกนทุ่งสงก็เปลี่ยน”
Line Official Account เทศบาลเมืองทุ่งสง

- 1 สแกน
- 2 ลงทะเบียน
- 3 เสนอแนะ- ร้องเรียน

@THUNGSONGCITY

นวัตกรรมเมือง

ตลาดวัฒนธรรม ตลาดชุมชนทางทุ่งสง

//

มีชาวบ้านเสนอแนวคิดว่ายากให้เทศบาลทำตลาดเปิดท้ายขายของ เหมือนกับที่เมืองอื่นเขาทำกัน เพื่อดึงดูดให้คนมาเที่ยว ผมบอกว่าเราต้องนำต้นทุนที่มีอยู่มากมายในทุ่งสงมาสร้างรายได้ให้กับชุมชน สิ่งที่เราต้องทำคือ สร้างเศรษฐกิจของเมืองเราเอง เราต้องมาช่วยกันคิดว่าจะทำอะไรกัน จนในที่สุดก็ตกลงกันว่า เราจะนำทุนทางวัฒนธรรมที่เรามี ทั้งวัฒนธรรมการกิน การแต่งกาย ศิลปหัตถกรรม และประเพณีอันดีงาม มาสร้างเศรษฐกิจของเมือง ในรูปแบบของตลาดวัฒนธรรม ตลาดวัฒนธรรม ตลาดชุมชนทางทุ่งสง ที่ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการประชาคมวัฒนธรรมอำเภอทุ่งสง ที่มีทั้ง ภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคประชาชน และภาคเอกชนกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ ร่วมกันบริหารจัดการ มีเทศบาลเป็นผู้สนับสนุน

//

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง
นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

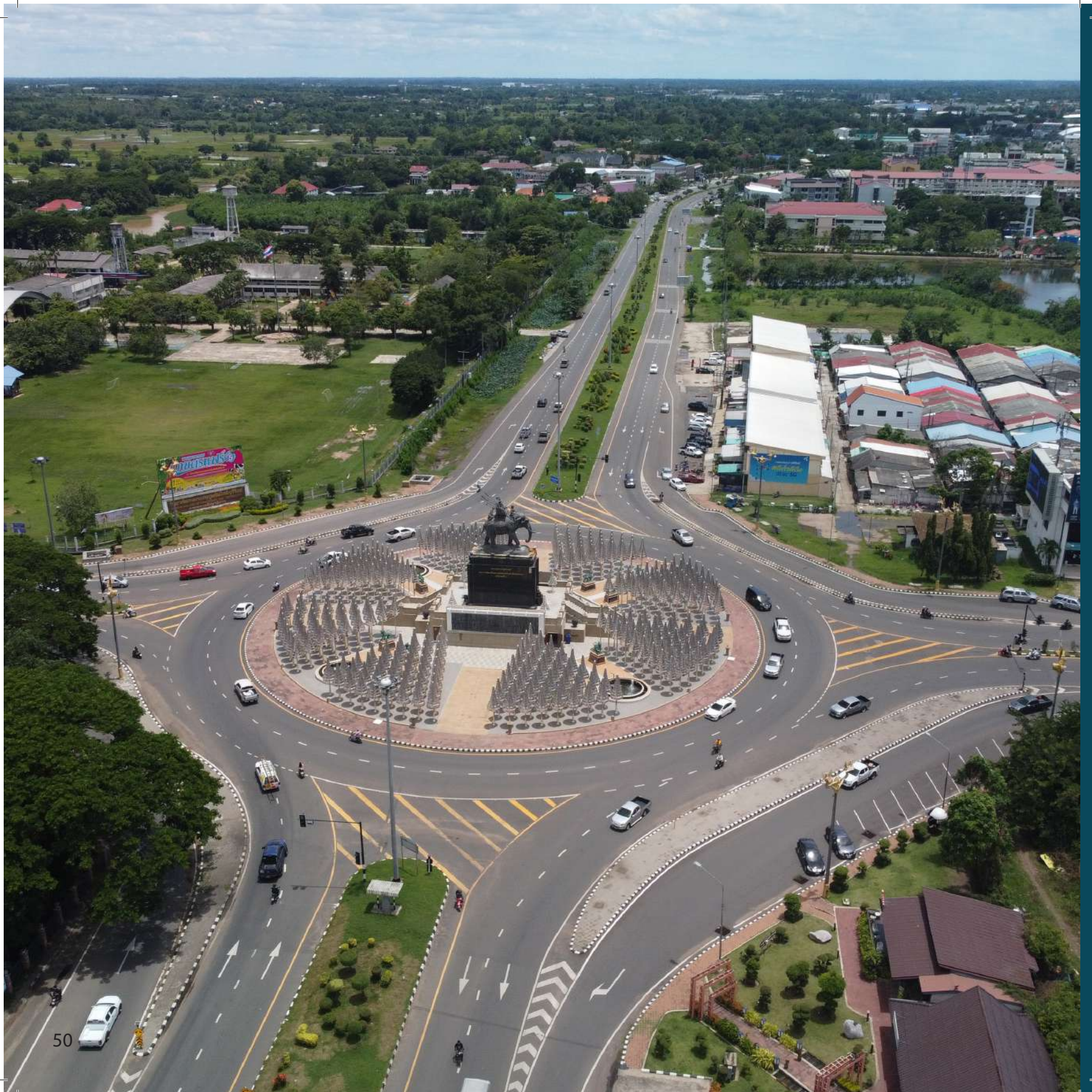
ตลาดวัฒนธรรม ตลาดชุมชนทางทุ่งสง เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากศึกษาและวางแผนจัดการเมือง ด้วยทุนทางวัฒนธรรม โดยใช้แผนที่ทางวัฒนธรรมและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาพื้นที่วัฒนธรรม เชื่อมโยงย่านการค้าของเทศบาล อาคารเก่าในเมือง (อาคารสยามกัมมาจล) และพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย มีเนื้อที่รวมกัน 645 ไร่ ในแผนงานมีการกำหนดย่านวัฒนธรรม ในโซนต่าง ๆ ขึ้น ทั่วเมือง เช่น ย่านบ้านพักรถไฟ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของเมืองทุ่งสง มีการสร้างทางเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับอาคารสยามกัมมาจล ที่ปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

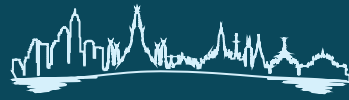
และมีการจัดตั้ง ‘ตลาดชุมชนทางทุ่งสง’ ขึ้นบริเวณถนนชัยชุมพล ถนนสายประวัติศาสตร์ที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมราษฎรอำเภอทุ่งสง เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2510 เปิดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรม และอาหารพื้นถิ่น ตลาดชุมชนทางทุ่งสงยังเป็นตลาด NO โฟม ส่งเสริมให้ผู้ค้าใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีนักท่องเที่ยวแวะเวียนมาเยี่ยมเยือนเป็นจำนวนมาก ช่วยฟื้นฟูย่านการค้าเก่าที่ซบเซาให้กลับมามีชีวิต ชีวาขึ้นอีกครั้ง ตั้งแต่ปี 2561 เปิดตลาดมาแล้ว 186 ครั้ง เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนจากการจับจ่ายใช้สอยกว่า 62 ล้านบาท สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับคนในท้องถิ่น

ปัจจัยความสำเร็จ

1. นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ในการจัดการเมืองในทุก ๆ ด้าน เช่น การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการทั้งลุ่มน้ำ การใช้กลไกประชาคมวัฒนธรรมอำเภอทุ่งสงมาบริหารจัดการตลาดชุมทางทุ่งสง การทำงานแบบมีส่วนร่วม ช่วยตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน และสร้างสำนึกรักบ้านเกิด
2. บริหารเมืองด้วยความโปร่งใส จริงใจ เปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ ให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ ไว้วางใจ และเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเมือง
3. ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการคน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาล ให้พร้อมออกไปดูแลประชาชน
4. ผู้นำมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการบริหารเมืองที่ชัดเจน
5. นำทุนทางสังคม วัฒนธรรมของเมืองมาเป็นต้นทุนในการพัฒนา นำคุณค่าของวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ประชาชน
6. ในการบริหารจัดการเมืองที่เกินอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เช่น การบริหารจัดการน้ำทั้งอำเภอและลุ่มน้ำ เทศบาลได้นำโครงสร้างของระบบราชการมาใช้ เพื่อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ

Isan

Subdistrict Municipality

เทศบาลตำบลอิสาน

เทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

ตำบลอิสาน

เดิมเป็นเพียงเมืองรอบนอกก่อนเข้าสู่ตัวเมืองบุรีรัมย์ แต่หลังจากก่อสร้างสนามฟุตบอล ช้างสเตเดียม และ สนามแข่งรถระดับโลก ช้างอินเตอร์เนชันแนลเซอร์กิต เทศบาลตำบลอิสานได้กลายมาเป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ของจังหวัดบุรีรัมย์ เมืองมีการเติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด เศรษฐกิจการค้า และการบริการทั้งที่พักอาศัย โรงแรม ร้านอาหาร และห้างสรรพสินค้า ขยายตัวอย่างรวดเร็ว กลายเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวด้านกีฬา ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เข้ามาในพื้นที่ เทศบาลตำบลอิสานจึงได้วางยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับการเป็นเมืองแห่งกีฬา และในขณะเดียวกันต้องบริหารจัดการเมืองให้ยังคงเป็น “ตำบลนำอยู่ เชิดชูคุณธรรม นำการพัฒนา ประชาเป็นสุข”

ณ เทศบาลตำบลอิสาน

วิสัยทัศน์

ตำบลน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม
นำการพัฒนา ประชาเป็นสุข

จำนวนประชากร

21,654 คน

หมู่ที่ 9 ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์ : 044-617-579 ต่อ 14 โทรสาร : 044-617-579 ต่อ 30
saraban@isan.go.th

//

เราทำงานกับคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานราชการ ประชาชน บริษัทห้างร้าน อันดับแรกต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่เราจะทำงานร่วมกันก่อน หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนในชุมชน เราจะเข้าไปทำความเข้าใจกับท้องที่ หรือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก่อน ถ้ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้าใจการทำงานของท้องถิ่น เราก็จะขับเคลื่อนการทำงานได้กับทุกกลุ่ม เพราะประชาชนส่วนมากในเขตเทศบาล ยังเคารพนับถือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถ้าฝ่ายท้องที่ กับท้องถิ่นเข้าใจกันแล้ว การทำงานก็จะราบรื่น จะพัฒนาในเรื่องอะไรก็จะทำได้อย่างรวดเร็ว ทำอะไรก็จะประสบความสำเร็จ

//

นายสุพจน์ สวัสดิ์พุทรา
นายกเทศมนตรีตำบลลือสาธิต

อีสาน อคาเดมี่ (Isan Academy)

//

การพัฒนาคนต้องพัฒนาตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงปฐมวัย เป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโต ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การให้เด็กมีโอกาสอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการพัฒนา ก็จะเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้ เรามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล ที่เปิดสอน 2 ภาษา ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แล้วก็เสริมด้วยกีฬา ภายในโรงเรียนสะอาดสะอ้าน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

// นายสุพจน์ สวัสดิ์พุทรา นายกเทศมนตรีตำบลอิสาน

เด็กอายุ 0-5 ปี เป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากกว่าในช่วงใดๆ เพราะสมองมีการพัฒนาสูงสุด เป็นช่วงที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ อันเป็นรากฐานของชีวิตและจิตใจของมนุษย์ ดังนั้นการดูแลเด็กในช่วงปฐมวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลในสังกัดเทศบาลตำบลอิสานมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัย ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้จากธรรมชาติ เน้นการสอนด้านกีฬาให้สอดคล้องกับการที่บุรีรัมย์เป็นเมืองแห่งกีฬา เทศบาลฯ จัดให้มีสระว่ายน้ำ และสนามกีฬามาตรฐานไว้รองรับ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายที่แข็งแรง อารมณ์แจ่มใส และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

ในการเรียนการสอนได้นำ กระบวนการ Montessori มาใช้ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ไม่ได้เน้นให้เด็กท่องจำความรู้ แต่เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างอิสระจากกิจกรรมที่เขาสนใจ ผ่านสิ่งแวดล้อมที่ครูจัดให้ อย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตไปตามธรรมชาติที่เด็กแต่ละคนเป็น นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังสอนให้เด็กรู้จักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกิจกรรมการปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ผลผลิตที่ได้นำไปขายให้กับชุมชน ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กรู้ประหยัดอดออม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

ปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ให้เด็กรู้จักการประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ คัดแยกขยะ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและต่อสังคม บริเวณโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารอย่างเหมาะสม สะอาด ปลอดภัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ด้วยการสอดแทรกตัวพยัญชนะไทยและอังกฤษ บนทางเดินเท้าสีสันทสวยงาม จัดมุมเรียนรู้เรื่องธรรมชาติของสัตว์ต่าง ๆ โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลอิสานได้สร้างนักเรียนให้เป็นต้นกล้าที่แข็งแรงเป็นที่ยอมรับของสังคมเป็นศูนย์ต้นแบบ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับหน่วยงานที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน

๐๐๐ คนอีสานสุขภาพดี

เทศบาลตำบลลือสาธิตให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย เน้นไปที่การสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดี ซึ่งจะช่วยลดอัตราการเจ็บป่วยจากโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะ เบาหวาน ความดัน ซึ่งเป็นโรคที่มีสาเหตุจากพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่เราสามารถป้องกันได้ สร้างลานกีฬา สวนสาธารณะ และจัดกิจกรรมสุขภาพในแต่ละชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันออกกำลังกายตามความถนัด เช่น เครื่องออกกำลังกาย บ้านโคกขุนสมาน เป็นชุมชนเขมรดั้งเดิม ที่ไม่สันักัดการเดินแอโรบิค จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกกำลังกายมาเป็นรำวงพื้นบ้านแทน

สำหรับการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยติดเตียงและผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ มีการจัดทีมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผ่านการอบรมดูแลผู้สูงอายุที่ติดบ้าน/ติดเตียง (Care giver) เข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิดในทุกชุมชน

บ้านมั่นคง ชุมชนบ้านหนองแปบ

การเจริญเติบโตของเมืองก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดบุกรุกที่สาธารณะจับจองสร้างที่อยู่อาศัย กลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรมและต้นเหตุของปัญหาสุขภาพะ ปัญหาหลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้รัฐบาลมีนโยบายสร้างที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ให้ พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน และจัดการสภาพแวดล้อมภายในชุมชนให้เหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยให้ดีขึ้น

ชุมชนบ้านหนองแปบ ในเขตเทศบาลตำบลอิสาน เดิมมีสภาพไม่ต่างจากชุมชนแออัด มีการบุกรุก ที่ดินสาธารณะจับจองสร้างบ้านเรือนกันหนาแน่น เป็นแหล่งมั่วสุมของเด็กวัยรุ่น ต่อมาเทศบาลได้เข้าไปจัดระเบียบและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบให้สะอาด สวยงาม ตลอดจนดำเนินการด้านสิทธิในการครอบครองให้ถูกต้องตามระเบียบข้อกฎหมาย จนชาวบ้านมีที่อยู่อาศัย มั่นคงและชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

ไอศาน SOS

เทศบาลตำบลไอศานจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งครบครันด้วยอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัย ที่ทันสมัย มีเครื่องสูบน้ำ เรือช่วยเหลือน้ำท่วม รถโฟม เครื่องดำน้ำค้นหาผู้เสียชีวิต ศูนย์วิทยุสื่อสาร รถบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินที่ทันสมัย และมีเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่พร้อมออกให้บริการประชาชน มีการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บูรณาการการทำงาน ร่วมกับหน่วยงานในอำเภอ และพื้นที่ใกล้เคียง จนเกิดเป็นระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่สามารถเข้าถึงผู้ประสบเหตุได้ภายในไม่กี่นาที

//

เทศบาลของเรามีบุคลากรและอุปกรณ์พร้อม โดยเฉพาะ รถกู้ชีพ ที่มีเครื่องมือครบตามมาตรฐาน บ่อยครั้งที่โรงพยาบาลบุรีรัมย์ประสานให้เทศบาลทำหน้าที่จัดการคนไข้ ณ จุดเกิดเหตุ เพราะนอกจากเราจะมีอุปกรณ์ครบ เรายังมีระบบฐานข้อมูลคนไข้ และเครือข่ายอาสาสมัครในพื้นที่ เมื่อมีการแจ้งมายังศูนย์ป้องกันฯ เทศบาลก็สามารถเข้าถึงตัวผู้ประสบเหตุได้ทันที สามารถส่งต่อได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นหน่วยปฏิบัติการด้านความปลอดภัยและปฐมพยาบาลเบื้องต้นในงานสำคัญ ๆ อย่างงานแข่งรถ งานวิ่งมาราธอน

//

นางสาวอาภัสรา วงศ์สัมพันธ์ชัย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
รักษาการผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลไอศาน

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตั้งอยู่ภายในบริเวณสำนักงานเทศบาล เปิดให้บริการแบบ One Stop Service ประชาชนที่ประสบเหตุสามารถแจ้งขอความช่วยเหลือผ่านศูนย์ป้องกันฯ ได้โดยตรง ไม่ต้องผ่าน counter service ของเทศบาล หลังจากรับเรื่อง ศูนย์ป้องกันฯ จะจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วเข้าไปดำเนินการให้ทันที โดยได้รับการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) ด้านภาวะฉุกเฉิน และภัยพิบัติ EHA 5000 ระดับเกียรติบัตรรับรอง

อีสาน Digital Center

ศูนย์ดิจิทัลชุมชนของเทศบาลตำบลอิสาน เป็นศูนย์การเรียนรู้และต่อยอดเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เน้นให้บริการและแนะนำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการประกอบอาชีพ เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างยอดขายให้กับสินค้าชุมชน ผ่านแพลตฟอร์มการขายสินค้าออนไลน์ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และสร้างสรรค์งานรูปแบบใหม่ ๆ ผ่านช่องทางดิจิทัล เป็นการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการชุมชน ทำให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้พัฒนาศักยภาพด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ประกอบการชุมชน (Village E-Commerce) และพัฒนาช่องทางเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าให้เข้าถึงผู้บริโภคผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ ให้เป็นที่รู้จัก

☐☐☐ คนอีสาน ดูแลสิ่งแวดล้อม

หากถามว่าในพื้นที่ของเทศบาลตำบลอิสาน ภาคส่วนไหนที่โดดเด่นในเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม คงตอบได้ยาก เพราะทุกหน่วยเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกันหมด อย่างเรื่องการจัดการขยะในชุมชน ทุกชุมชนในเขตเทศบาล เขาจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางกันทุกชุมชน ไม่มีชุมชนไหนที่ทำแล้วโดดเด่นกว่าชุมชนไหน เขาทำได้ดีทั้งหมด เทศบาลของเราเข้าไปส่งเสริมในทุก ๆ เรื่อง จนชาวบ้านเขาช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมกลายเป็นกิจวัตรประจำวัน ในตำบลของเรา และทำสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องปกติไปแล้ว

นางสาวอาภัสรา วงศ์สัมพันธ์ชัย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
 วิชาการผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลอิสาน

บ้านหนองโพรง ชุมชนต้นแบบจัดการขยะ

การบริหารจัดการขยะของบ้านหนองโพรงเริ่มต้นจากปริมาณขยะในชุมชนที่มีจำนวนมากขึ้นจากการขยายตัวของเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว บ้านจัดสรร หอพัก โรงแรม ผุดขึ้นราวดอกเห็ด ประกอบกับที่ตั้งของบ้านหนองโพรงเป็นทางผ่านเข้าสู่ตัวเมืองบุรีรัมย์ ทำให้มีปริมาณขยะฝากจากแหล่งอื่นๆ เกิดขึ้น เทศบาลตำบลอิสานเข้าไปส่งเสริมการจัดการขยะต้นทางตามหลัก 3Rs ให้กับชุมชน จากนั้นชุมชนจึงเริ่มต้นจัดการขยะด้วยการออกธรรมเนียมหมู่บ้าน เป็นกฎของชุมชนที่ชาวบ้านตกลงใจว่าจะปฏิบัติตามร่วมกัน เช่น ลดปริมาณถังขยะในชุมชน ช่วยกันจัดการขยะอินทรีย์ในครัวเรือนด้วยการนำมาเลี้ยงไส้เดือน แปรรูปเป็นน้ำหมักชีวภาพ และนำไปเป็นอาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์

มีการขอความร่วมมือจากหอพักที่อยู่ในชุมชนช่วยกันคัดแยกขยะ โดยออกมาตรการให้ผู้พักอาศัยคัดแยกขยะก่อนทิ้ง นำขยะรีไซเคิลไปทิ้งที่จุดคัดแยกประจำหอพัก ขยะทั่วไป นำไปทิ้งยังจุดรวบรวมขยะของชุมชน หากเป็นร้านค้าในชุมชนก็ขอให้ยกเลิกการใช้โฟมบรรจุอาหารและให้ลูกค้านำถุงผ้ามาใส่ของแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อลดขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง มีการนำวัสดุเหลือใช้จำพวกยางรถยนต์ มาทำเป็นภาชนะปลูกผัก สวนครัวปลอดสารพิษ ขอความร่วมมือผู้ที่มาทำบุญในวัดหนองโพรงดใช้โฟมบรรจุอาหาร ธรนรงค์ดนำพวงหรีดมาไว้อาลัยในงานศพ ให้เปลี่ยนมาเป็นการใช้ต้นไม้ หรือของใช้ที่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้แทน เพื่อลดปริมาณขยะ

“เทศบาลส่งเสริมให้ทุกหมู่บ้าน ทุกครัวเรือนจัดการขยะให้เบ็ดเสร็จและจบในบ้านของตนเอง ดังนั้นกิจกรรมที่จะต้องรวบรวมขยะมาไว้ที่เดียวแล้วค่อยจัดการ อย่างนี้เราไม่ทำ ยกตัวอย่างเช่น เราจะไม่ทำธนาคารขยะ เพราะแต่ละครอบครัวสามารถคัดแยกขยะรีไซเคิลแล้วนำไปขายได้เอง โดยที่ไม่จำเป็นต้องนำขยะมารวมกันให้เป็นภาระกับใครที่จะต้องมาคอยบริหารจัดการ หรือกรณีที่บ้านไหนไม่ทำ เราก็จะมีจุดรับฝากขยะไว้ที่บ้านที่เขามีการจัดการขยะอยู่แล้ว เช่น บ้านของนายเอไม่สะดวกที่จะนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหรือน้ำหมักชีวภาพก็สามารถนำมาให้บ้านนายบีได้ เพราะเขาทำเรื่องนี้อยู่แล้ว” นางสาวอาภัสรา วงศ์สัมพันธ์ชัย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ รักษาการผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลอิสาณ

มีการขยายผลการจัดการขยะไปจนครอบคลุมทั้ง 18 ชุมชนในเขตเทศบาล ชุมชนมีรายได้จากการขายขยะรีไซเคิล ช่วยลดรายจ่ายในการกำจัดขยะให้กับเทศบาล และชุมชนหนองโพรงกลายเป็นต้นแบบด้านการจัดการขยะระดับประเทศ และอีกหลายชุมชนในเขตเทศบาลก็กลายเป็นต้นแบบด้านการจัดการขยะระดับตำบล เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่นทั่วประเทศ

วัด สีเขียว

เทศบาลเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาให้วัดมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อให้วัดมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเหมาะกับการประกอบศาสนกิจ เกิดเครือข่ายที่จะช่วยขยายองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน ผ่านทางผู้นำศาสนา เทศบาลได้ส่งวัดในพื้นที่เข้าประกวดการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน จนได้รับรางวัล ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วัดทุ่งโพธิ์และวัดหนองโพรง มีการจัดการขยะ อนุรักษ์พื้นที่สีเขียว และติดตั้งเตาเผาศพปลอดมลพิษ

Green Hotel

เทศบาลตำบลอิสานมีความพยายามที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการในพื้นที่ให้นำหลักการผลิตรกรบริโภคและการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ เริ่มตั้งแต่การสำรวจและจัดฐานข้อมูลสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ห้างสรรพสินค้า โรงแรม และหน่วยงานราชการในพื้นที่ เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริม เชิญชวนโรงแรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานด้าน การใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการมลพิษที่ถูกต้องและเหมาะสม จนทำให้มีโรงแรมจำนวน 4 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน Green Hotel ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โรงแรม อมารี บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, โรงแรมเครสโค บุรีรัมย์, โรงแรมกรีนแอทบุรีรัมย์ และโรงแรม Cross Vibe Buriram

เครื่อง่าย Gu เก็บ

ตำบลอิสานเป็นที่ตั้งของสนามฟุตบอลและสนามแข่งรถระดับโลก จึงได้รับความไว้วางใจให้จัดการแข่งขันนัดสำคัญ ๆ อยู่เสมอ ทำให้จังหวัดบุรีรัมย์และตำบลอิสานกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในแต่ละปีมีประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่หมื่นเวียพันคนเข้ามาใช้สาธารณูปโภคในเขตเทศบาลปีละหลายล้านคนและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งทุกครั้งที่มีการจัดมหกรรมกีฬา สิ่งที่มาคือ ขยะกองโต ที่เทศบาลจะต้องวางระบบการจัดการ

เทศบาลได้พัฒนา “เครื่อง่าย GU เก็บ” เครื่อง่ายประชาชนจิตอาสาที่จะเข้ามาช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมในระหว่างการจัดงาน event ใหญ่ๆ ของจังหวัด เช่น การจัดการขยะภายในงานแข่งรถระดับโลกในสนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต ซึ่งมีขยะเกิดขึ้นวันละหลายร้อยตัน

ในการจัดการกับขยะจำนวนมากขนาดนี้ เทศบาล และเครื่อง่าย GU เก็บ ได้ขอความร่วมมือผู้จัดงานภาคเอกชนและร้านค้างดใช้โฟมและพลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง รมรณรงค์ให้ความรู้ประชาชนที่มาร่วมงานให้ช่วยกันคัดแยกขยะ พร้อมจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำ วางระบบคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อสะดวกกับการขนย้ายและนำขยะไปกำจัด ทำให้ปริมาณขยะภายในงานลดลงหลายสิบตัน ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัด และเกิดรายได้จากการขายขยะรีไซเคิล เงินในส่วนนี้จะจัดสรรไปเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เป็นเครื่อง่ายอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรมเมือง

ลานกระโดดหรรษา

ว่ากันว่า วิธีแห่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือ การเล่น ซึ่งจะกระตุ้นการคิด และจินตนาการของเด็ก ประสบการณ์ที่เด็กได้จากการเล่นจะนำไปสู่การรับผิดชอบต่อตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับสังคม อีกทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้สมวัย หากว่าสถานศึกษาทำให้การเรียนกลายเป็น การเล่นที่สนุกสนานจะเกิดอะไรขึ้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลในสังกัดเทศบาลตำบลอิสาน ได้จัดให้มีการเรียนการสอน สำหรับเด็กปฐมวัยขึ้น ซึ่งเด็ควัยนี้กล้ามเนื้อเล็ก (กล้ามเนื้อมือ และกล้ามเนื้อตา) และกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (กล้ามเนื้อบริเวณลำตัว แขน ขา) ต้องได้รับการพัฒนาให้แข็งแรง เพราะเป็นพื้นฐานความสมบูรณ์แข็งแรง ของร่างกาย และส่งผลดีต่อทักษะต่างๆ ในกระบวนการเรียนรู้ ครูพลศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาล อิสาน 2 จึงคิดค้นแบบฝึกที่สามารถจะพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนขึ้นมา มีชื่อเรียกว่า “นวัตกรรม ลานกระโดดหรรษา” นำการละเล่นพื้นบ้านของไทย “ตั้งเต” (ที่ให้เด็กทอยเบี้ยและกระโดดเขย่ง ไปในช่องสี่เหลี่ยม 10 ช่องที่เขียนไว้บนพื้น) มาประยุกต์ให้เกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการเล่นที่สนุกสนาน โดยเพิ่มเติมพยัญชนะไทย-อังกฤษ ตัวเลขไทย-ตัวเลขอารบิก และสัญลักษณ์รอยเท้าลงไปบนแผ่นฝึก ที่วาดเป็นช่องสี่เหลี่ยม 10 ช่อง

ในการเล่นให้เด็กยืนตรงช่องจุดเริ่มต้น หรือ จุดที่ 1 จากนั้นก็กระโดดไปยังช่องที่ 2 ยืนตามสัญลักษณ์ ของรอยเท้า พร้อมออกเสียงตามภาพสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในช่องนั้นด้วย วิธีการนี้นอกจากจะฝึก การใช้กล้ามเนื้อ เด็ก ๆ ยังได้เรียนรู้ตัวอักษร ตัวเลขและการออกเสียงพยัญชนะแต่ละตัวไปพร้อมกัน กิจกรรมนี้ยังสามารถนำไปบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ได้ด้วย

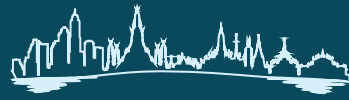
หลังจากมีการนำนวัตกรรมนี้มาใช้ ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ที่ดี พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กเป็นไปอย่างเหมาะสม มีการขยายผลนำนวัตกรรมลานกระโดด หรรษาไปถ่ายทอดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง

ปัจจัยความสำเร็จ

1. มีรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานที่ดี เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ ทำให้การทำงานคล่องตัว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว
2. เข้าใจและเข้าถึงความต้องการของประชาชน
3. สรรหาพันธมิตรและทำงานประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ รวมทั้งภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งในระดับจังหวัด และระดับพื้นที่
4. มีความต่อเนื่องเชิงนโยบายและบริหารเมืองโดยมองผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
5. มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน บุคลากรของเทศบาลทำงานแบบพุ่งชน เดินหน้าพัฒนาเมืองในทุกๆ เรื่องอย่างเต็มกำลัง พัฒนาและปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอจนประสบความสำเร็จ

KhonKaen

City Municipality

เทศบาลนครขอนแก่น

เทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนยอดเยี่ยม
ระดับประเทศ

ขอนแก่น

เป็นเมืองสำคัญทางการค้า การศึกษา การสาธารณสุข และการคมนาคม ในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ถูกวางบทบาทให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เชื่อมโยง การบริการ การท่องเที่ยว และระบบโลจิสติกส์ของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจ สายตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC ที่เชื่อมจากเมืองดานัง ประเทศ เวียดนาม สู่เมืองเมียวดี ประเทศเมียนมา) และแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC เชื่อมจีนตอนใต้ เข้าสู่กรุงเทพ ออกสู่ทะเลที่ท่าเรือแหลมฉบัง) เป็นเมืองที่เต็มไปด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน การบริการทางการเงิน-การค้า-การศึกษา และการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน

SILA

BAN PED

MEANG
KAO

PHRA LAB

ณ เทศบาลนครขอนแก่น

วิสัยทัศน์

พัฒนาเมืองสู่สากล สร้างสังคมแห่งความสุข

จำนวนประชากร

105,621 คน

เลขที่ 1 ถนนประชาสำราญ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โทรศัพท์ : 0 4342 4550/ โทรสาร 0 4342 4550

อีเมล : saraban@kkmuni.go.th

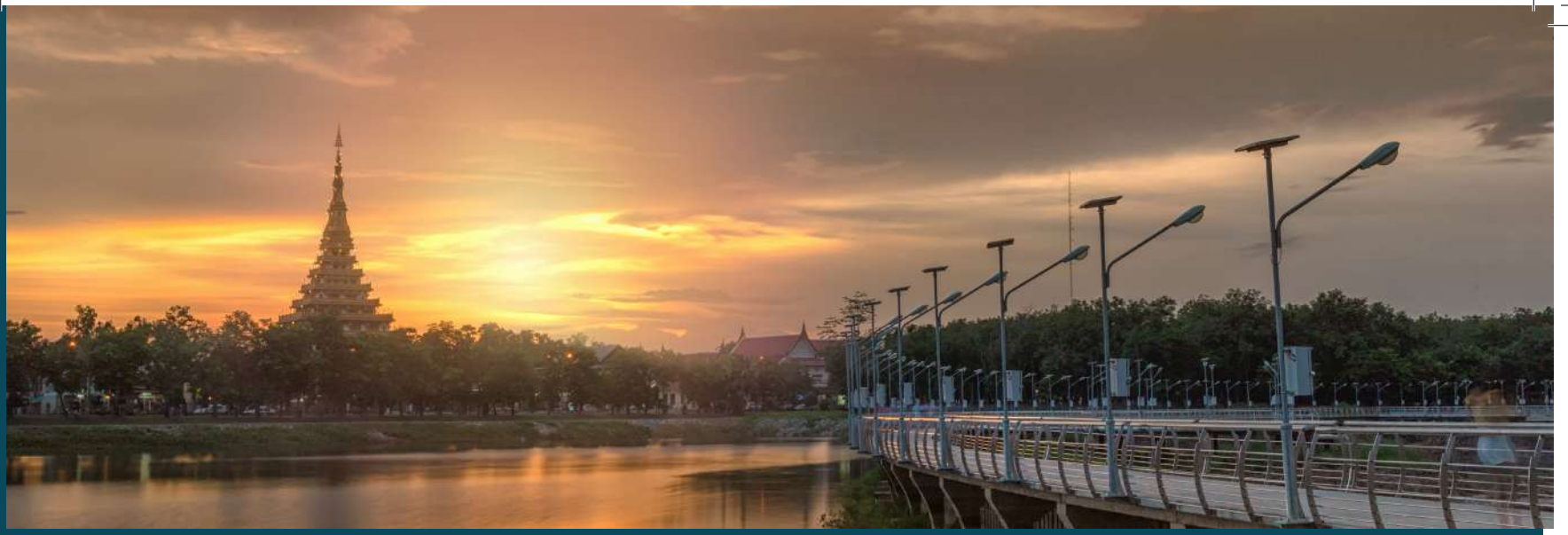

//

เราพยายามทำให้ขอนแก่นเป็นเมืองแห่งโอกาสสำหรับทุกคนที่เข้ามาอยู่ในขอนแก่น โอกาสในการทำมาหากิน โอกาสในการศึกษา โอกาสที่จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เราจึงให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านคมนาคม การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และอีกหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเป็นนโยบายที่บุคลากรของเราช่วยกันขับเคลื่อน ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาเมือง เรามองขอนแก่นไปไกลถึงในปี 2030 เราไม่ได้คาดหวังให้ขอนแก่นเป็นเมืองที่ดีที่สุดในระดับประเทศเท่านั้น แต่เราตั้งเป้าว่า ขอนแก่น จะต้องเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาค และเป็นเมืองที่หากใครอยากมาลงทุนในภาคอีสาน ก็ต้องมาที่ขอนแก่นก่อน

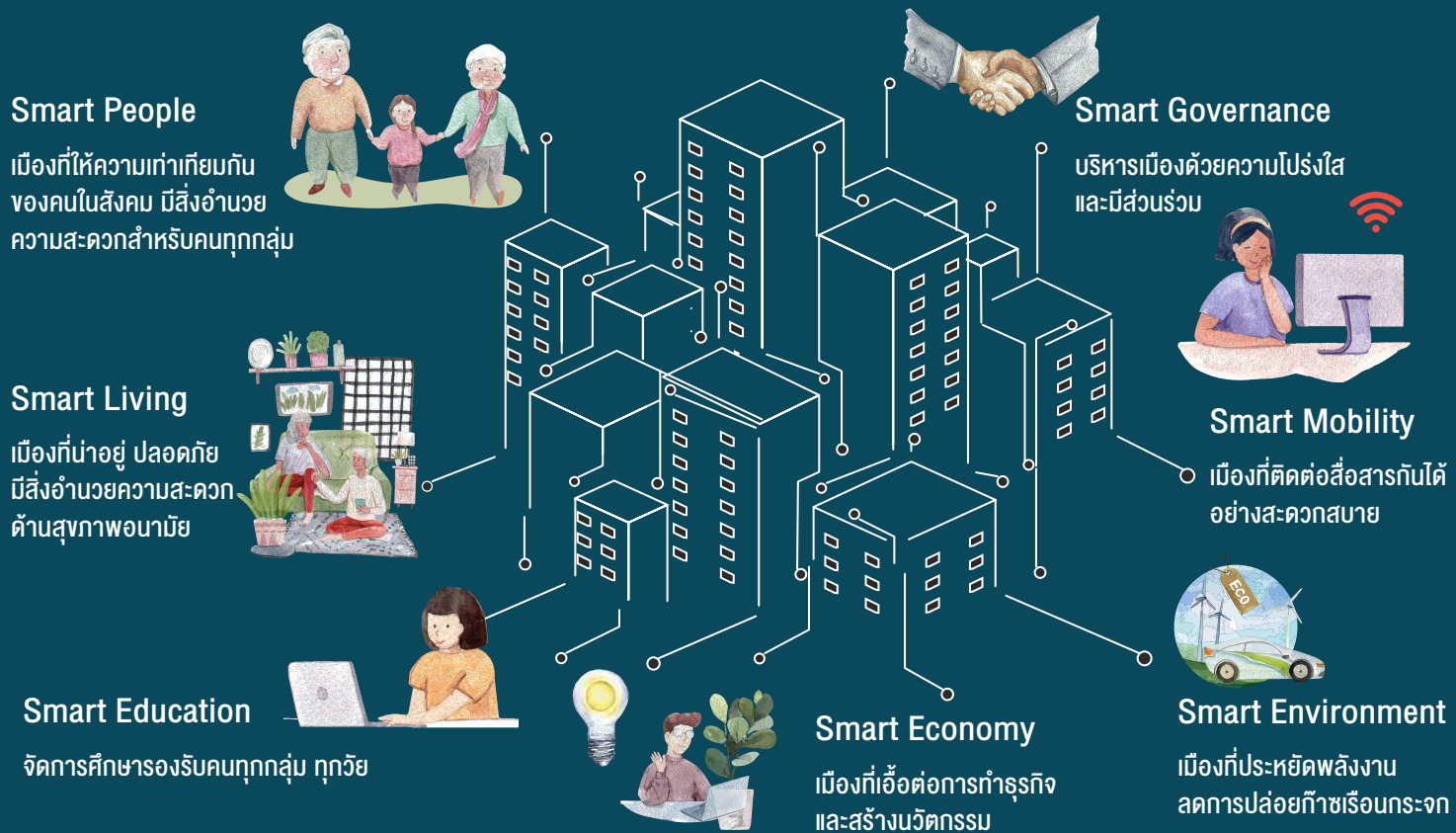
//

นายธีระศักดิ์ ฑีฆายุพันธุ์
นายกเทศมนตรีนครขอนแก่น

เทศบาลนครขอนแก่นตั้งเป้าจะพัฒนาเมืองให้กลายเป็น “Smart City” เมืองอัจฉริยะต้นแบบของภูมิภาค ตามแผนพัฒนา Smart City ของจังหวัดขอนแก่น ที่เกิดขึ้นจากการออกแบบและวางแผนร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และกลุ่มองค์กรธุรกิจในพื้นที่ ครอบคลุมการพัฒนาเมือง 7 ด้าน ได้แก่

แผนพัฒนา SMART CITY ของจังหวัดขอนแก่น

หัวใจสำคัญของ Smart City คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมือง และมีพลเมืองที่ Smart (Smart Citizens) หมายความว่าคนในเมืองต้องรู้จักจัดการตนเอง และสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืนได้ด้วย ซึ่งเทศบาลเริ่มพัฒนาเมืองตามแนวทางนี้ ผ่านกิจกรรมและโครงการต่างๆ

LRT : Smart Mobility

เราออกแบบระบบรถไฟฟ้า LRT เชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนที่มีอยู่เดิม ก็เพื่อลดจำนวนรถยนต์ที่วิ่งผ่านเมือง ป้องกันปัญหามลพิษทางอากาศ และเพิ่มศักยภาพด้านคมนาคมขนส่งของเมืองให้คล่องตัวขึ้น ซึ่งจะช่วยให้คนกรุงเทพฯ และรองรับการลงทุนที่กำลังขยายตัวในอนาคต

นายบุญฤทธิ์ พาณิชย์รุ่งเรือง
รองนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น

เทศบาลนครขอนแก่นได้ออกแบบและจัดวางผังโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่ง รถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Train: LRT) สายเหนือใต้ สำราญ-ท่าพระ ระยะทาง 26 กิโลเมตร เพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง รถไฟ LRT เป็นระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมจุดสำคัญระหว่างเมือง ซึ่งจะวิ่งผ่านเทศบาลทั้งหมด 5 แห่ง เชื่อมการเดินทางจากพื้นที่รอบนอกเข้าสู่ใจกลางเมือง โดยออกแบบระบบให้เชื่อมต่อกับขนส่งสาธารณะที่มีอยู่เดิม ทั้งเครื่องบิน รถไฟ รถโดยสารระหว่างจังหวัด และรถโดยสารสาธารณะ 22 สาย (รถโดยสารประจำทางที่ให้บริการในเขตเมืองขอนแก่น และรถขนส่งมวลชนสาย 24 หรือขอนแก่นซิตี้บัส) และในอนาคตเมื่อการก่อสร้างรถไฟฟ้ารางคู่ของรัฐบาล (เส้นทางจากบ้านฝ้ายไปยังมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มุกดาหาร นครพนม) และรถไฟ LRT ของเทศบาลนครขอนแก่นดำเนินการเสร็จเรียบร้อย จะยิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เดินทางมายังขอนแก่นเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อลงจากรถไฟก็สามารถลากกระเป๋าขึ้นรถไฟ LRT ได้ทันที ปัจจุบันระบบ LRT อยู่ระหว่างดำเนินการ ในอนาคตมีแผนที่จะก่อสร้างเพิ่มอีก 4 สาย ให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ การเชื่อมต่อการเดินทางทุกประเภทเข้าด้วยกันจะช่วยเอื้อประโยชน์กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง

ดูแลคนพิการครบวงจร

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติและองค์การยูนิเซฟยังระบุว่า คนพิการมากกว่าครึ่งไม่ได้ลงทะเบียนกับหน่วยงานรัฐ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการและสิทธิประโยชน์หลายๆ อย่างที่พึงมีได้ และผู้พิการกว่า 1 ใน 5 ต้องการความช่วยเหลือแต่ยังไม่ได้รับการดูแล ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นมีคนพิการเพิ่มขึ้นทุกปี เทศบาลจึงร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขและจิตอาสาเริ่มโครงการฟื้นฟูสุขภาพและพัฒนาเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ผู้พิการได้รับการดูแลอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข มีการออกตรวจเยี่ยมผู้พิการที่มีปัญหาสุขภาพที่สำรวจและขึ้นทะเบียนคนพิการทุกชุมชน และปรับปรุงข้อมูลสุขภาพคนพิการในพื้นที่ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ทำให้ผู้พิการเข้าถึงความช่วยเหลือในหลายๆ เรื่อง เช่น ได้รับเงินสงเคราะห์จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย สนับสนุนอุปกรณ์ทางการแพทย์ จัดตั้งจิตอาสาดูแลคนพิการในทุก ๆ ตำบล และทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงนำผู้พิการฝึกทักษะอาชีพและพาออกสู่สังคม เกิดเครือข่ายองค์กรเอกชนสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ และให้สิทธิในการจำหน่ายสินค้าและบริการในพื้นที่ของเอกชน

คัดแยก จัดเก็บ ผลิตไฟฟ้า

แม้แนวโน้มปริมาณขยะในเขตเทศบาลนครขอนแก่นจะมากขึ้น (มีขยะวันละประมาณ 170 ตัน) แต่เทศบาลก็สามารถรับมือและจัดการขยะได้อย่างหมดจด เน้นสร้างการมีส่วนร่วมในบริหารจัดการขยะ ตั้งแต่ต้นทาง แบบที่เรียกว่า “ขยะเกิดที่ไหน ก็กำจัดที่นั่น” เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2546

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะจากต้นทาง

ต้นทาง : มุ่งเป้าไปที่การลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัด
ให้เหลือน้อยที่สุด ผ่านโครงการ/กิจกรรม ต่างๆ เช่น

โครงการชุมชน วัด ร่วมใจ ลดขยะ ณ ต้นทาง:
ค้นหาวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม
กับชุมชนและวัด เช่น การนำขยะอินทรีย์ไปผลิต
เป็นปุ๋ยชีวภาพ การคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อจำหน่าย

ได้รับบริจาคขวดแก้วด้วยรีไซเคิล:
ตั้งจุดรับบริจาคขยะรีไซเคิล
ตามท้องที่ต่าง ๆ และนำรายได้จาก
การขายขยะไปใช้ในกิจกรรม
สาธารณกุศล

โครงการจัดการขยะอันตราย:
ตั้งจุด drop off รวบรวมขยะ
จากประชาชน นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

โครงการนครขนแทนองค์กรปลอดขยะ:
(Zero Waste Office): ส่งเสริมให้ห้างสรรพสินค้า
สถานประกอบการ สถานศึกษา และหน่วยงานราชการ
ลดการสร้างขยะและคัดแยกขยะให้ถูกวิธี

สร้างเครื่อง่ายผู้คัดแยกขยะ:
ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย
ในการคัดแยกขยะและกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับร้านรับซื้อของเก่า
ชาเล้ง พนักงานเก็บขยะ

ตลาดปลอดโฟม: รณรงค์ให้ผู้ประกอบ
การค้าการใช้โฟมและถุงพลาสติก ในเขต
เทศบาลมีตลาดปลอดโฟม จำนวน 6 แห่ง

ศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะอินทรีย์ด้วยวิถีพอเพียง:
เทศบาลจัดเก็บและรวบรวมขยะเศษอาหารจาก
แหล่งใหญ่ (ร้านอาหาร ตลาดสด และชุมชนที่มี
การคัดแยกและรวมไว้เป็นจุด ๆ) นำไปทำปุ๋ยหมัก
น้ำจุลินทรีย์ ดำเนินการในรูปแบบการบอกรับสมาชิก
มีเครื่อง่ายจำนวน 32 แห่ง สามารถรวบรวม
ขยะอินทรีย์เพื่อนำมาทำปุ๋ยได้วันละ 2-3 ตัน
สำหรับใช้ในการกิจของเทศบาลและแจกจ่าย
ให้ประชาชน

กองทุนพัฒนาปรับปรุงขยะเป็นบุญ:
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนคัดแยกขยะ
และมีการมอบสวัสดิการความคุ้มครอง
กรณีเสียชีวิตให้แก่สมาชิก

กลางทาง : มีการเก็บขยะโดยรถเก็บขยะของเทศบาลและเก็บขยะโดยชุมชน
ขยะจะถูกรวบรวมไปยังสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลนครขอนแก่น

ปลายทาง : จัดการขยะด้วยการแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า (Waste-to-Energy) สามารถเผาขยะ
พร้อมกันได้ทุกชนิดโดยไม่ต้องคัดแยก สามารถกำจัดขยะได้ **450-600** ตันต่อวัน
มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าได้ **6** เมกะวัตต์

- ในปี 2564 ปริมาณขยะที่คัดแยกได้ **27.84** ตัน/วัน

- มีกองทุนอาสาสมัครเปลี่ยนขยะเป็นบุญให้แก่สมาชิก **1,672** คน

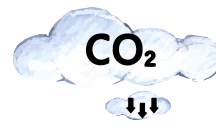

- ปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลนครขอนแก่น
ที่นำไปกำจัดด้วยวิธี Waste-to-Energy

358,068.72

ตัน

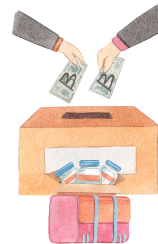
(ตั้งแต่ปี 2559 ถึงมิถุนายน 2565)

ลดปริมาณการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกได้

8,416.12

ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

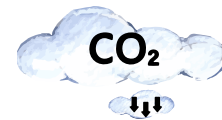
คิดเป็นจำนวนเงิน
5,387,260 บาท

ผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าได้ทั้งสิ้น

226,551,000

กิโลวัตต์

ลดปริมาณการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกได้

78,626

ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

//

เทศบาลดำเนินการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางมาเป็นเวลากว่าปีแล้ว สิ่งสำคัญ คือ การขับเคลื่อนในภาคประชาชน ภาคการศึกษา เรานำแนวคิด เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่ มาสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง เปรียบเสมือนชุมชนเป็นหน่วยย่อยของเทศบาลที่เข้ามาช่วยบริหารจัดการเมืองในเรื่องเหล่านี้ และเรื่องอื่น ๆ ร่วมกับเทศบาลอีกทีหนึ่ง เราเชื่อว่าปัญหาของประชาชนถ้าเขาแก้ไขเองได้ น่าจะทำได้ดี เพราะเขารู้และเข้าใจปัญหา มากกว่า ถ้าชุมชนมีความพร้อม เทศบาลก็จะเข้าไปสนับสนุน ถ้าชุมชนพร้อมที่จะทำเรื่องไหน ก็ทำเรื่องนั้น แทนที่จะนั่งรอการบริการจากรัฐเพียงอย่างเดียว ซึ่งรัฐก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาที่ทะลุปรุโปร่ง คือ ให้ประชาชนที่สามารถจัดการกับปัญหาของชุมชนตนเองได้อยู่แล้ว เข้ามาดำเนินการ

//

นายบุญฤทธิ์ พาณิชย์รุ่งเรือง
รองนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น

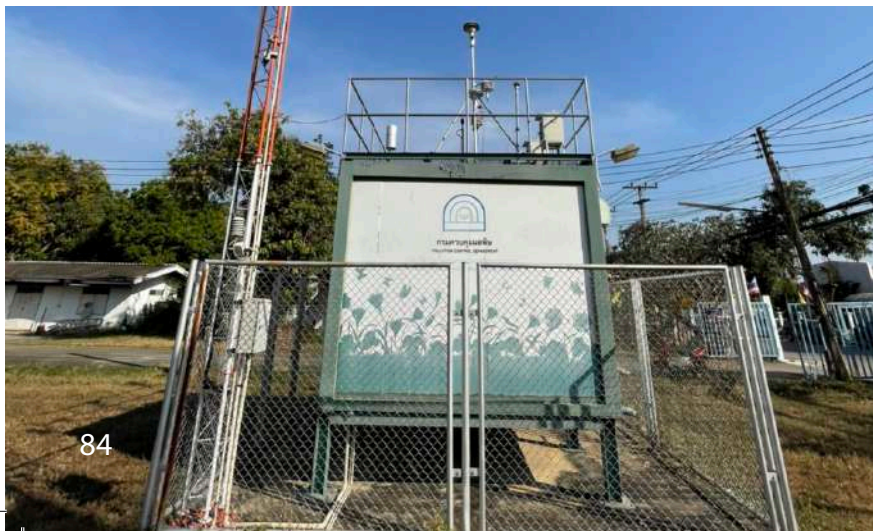
ระบบบำบัดน้ำเสียรวม

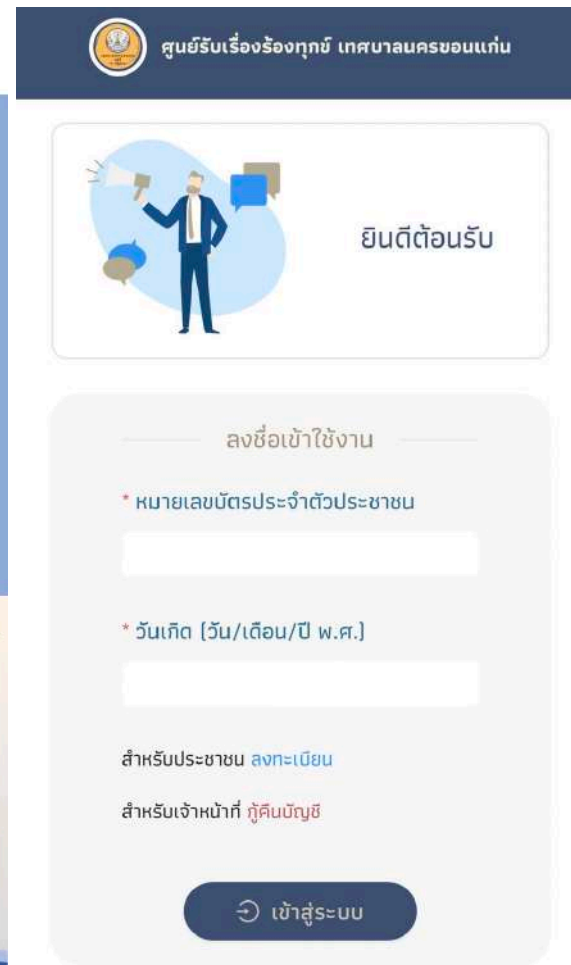
เทศบาลนำระบบบำบัดน้ำเสียรวมแบบเติมอากาศมาใช้ รองรับน้ำเสียได้เต็มพื้นที่วันละ 78,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำเสียในเขตเทศบาล ที่เข้าสู่ระบบร้อยละ 87.15 น้ำที่ผ่านการบำบัดจนได้มาตรฐานน้ำทิ้ง จะถูกนำกลับไปใช้รดน้ำต้นไม้ ล้างถนน และกิจกรรมอื่นของเทศบาล รวมๆ แล้วมีปริมาณน้ำที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์วันละ 78 ลูกบาศก์เมตร มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลเป็นประจำด้วย เป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ให้เกิดการเน่าเสียและส่งผลกระทบต่อประชาชน

ตรวจวัดฝุ่น และมลพิษ

มลพิษและฝุ่นละอองขนาดเล็กในเขตเมืองเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงได้ยาก ยิ่งเป็นเมืองที่มีประชากรจำนวนมาก การจราจรคับคั่ง แวดล้อมไปด้วยโรงงานอุตสาหกรรม และพื้นที่เกษตรกรรม (ซึ่งมักจะมีการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรหลังฤดูเก็บเกี่ยวอยู่เป็นประจำ) อย่างเมืองขอนแก่น การเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและลดปัญหามลพิษจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะกระทบโดยตรงกับคุณภาพชีวิตของคนทั้งเมือง มีการจัดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ เฝ้าระวังคุณภาพอากาศ ติดตามตรวจสอบสารมลพิษทางอากาศที่สำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนออกมาตรการป้องกันและลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ ทั้งการตรวจวัดควันดำรถยนต์ ควบคุมการก่อสร้าง การเผาในที่โล่งแจ้งอย่างเข้มงวด และการฉีดน้ำล้างถนน

U-Phee (อยู่พี) สะดวก รวดเร็ว

U-Phee เป็นระบบบริการประชาชนผ่านแอปพลิเคชันไลน์ เดิมที่ถูกรออกแบบให้รับเรื่องราวร้องทุกข์เพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบัน U-Phee เป็นระบบให้บริการที่หลากหลายมากขึ้น เพิ่มจากเดิมที่มีเพียงแค่ 1 ระบบ มาเป็น 3 ระบบ ได้แก่ ระบบจดทะเบียนพาณิชย์ออนไลน์ ระบบใบอนุญาตสาธารณสุขออนไลน์ และระบบลงทะเบียนรับวัคซีนซิโนฟาร์ม U-Phee ทำให้การติดต่อขอรับบริการจากเทศบาลสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยตามคำร้อง ระบบจะแจ้งผลการดำเนินงานกลับไปให้ประชาชนทราบ และผู้ใช้บริการยังสามารถประเมินผลความพึงพอใจในการรับบริการผ่านระบบได้ ทำให้เทศบาลมีข้อมูลสำหรับนำไปปรับปรุงบริการให้ดีขึ้น

นวัตกรรมเมือง

ฟื้นฟูเยียวยาเด็กชายขอบ

//

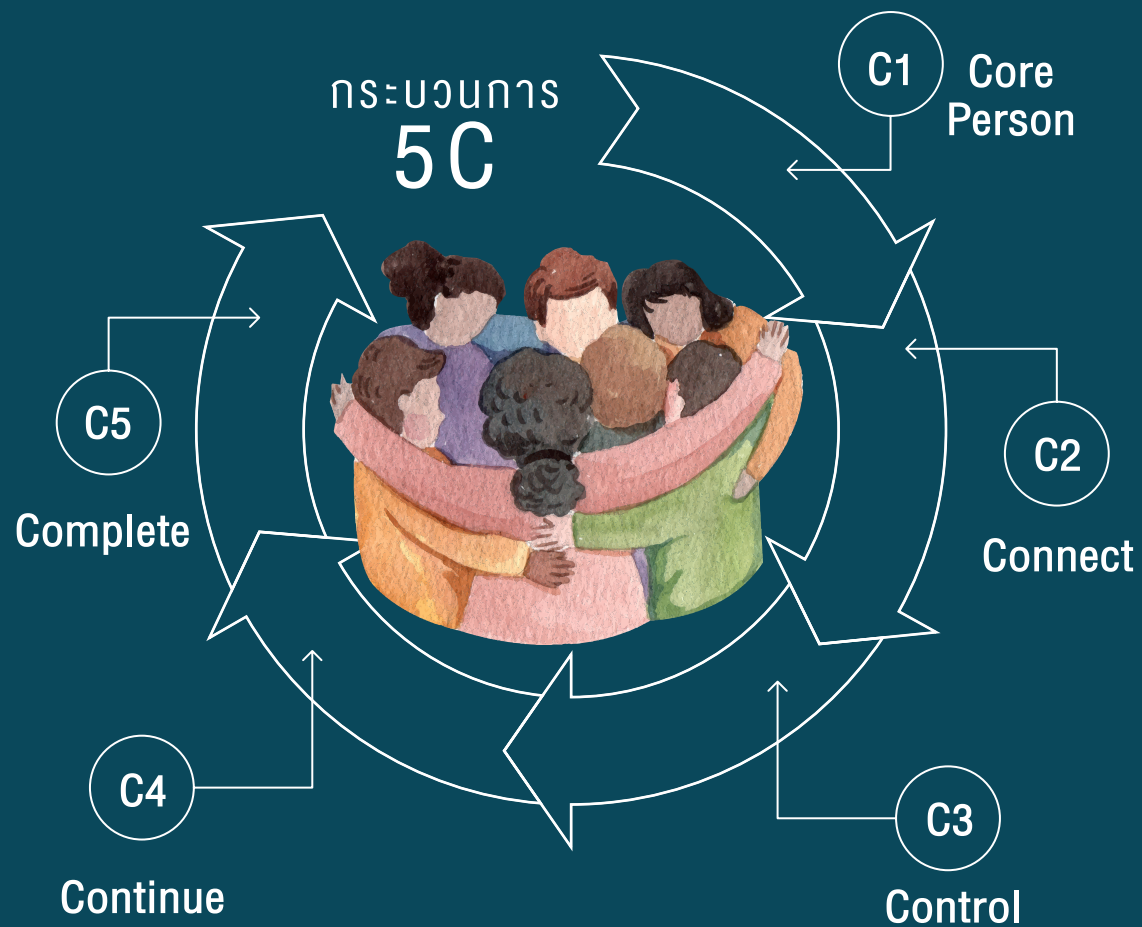
ขอบแทนเป็นเมืองใหญ่ จึงเสี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญปัญหาหลากหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาสังคม โครงการดูแลเด็กชายขอบที่เราทำ เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาสังคม อย่างหนึ่ง ตามที่ท่านนายกฯ เคยพูดไว้ว่า ขอบแทนเป็นเมืองแห่งโอกาสสำหรับทุกคน แล้วทำไมเราถึงจะไม่ให้โอกาสกับเด็ก ๆ ยาวชนที่เคยพลั้งผิดไป ในอดีตเด็กเหล่านี้อาจจะเคยตั้งแค้น ยกพวกตีกัน ลักขโมย ตัดยาเสพติด แต่ทางเทศบาลให้โอกาสกับเด็กกลุ่มนี้ได้กลับตัวกลับใจ และมีที่ยืนในสังคมอีกครั้ง โอกาส ไม่ใช่สิ่งที่หามาได้ง่าย ๆ บางคนในชีวิตหนึ่งอาจจะไม่ได้รับโอกาสแบบนี้เลย เมื่อเขาได้รับโอกาสแล้ว กลายเป็นว่าเขาช่วยกันดูแลคนในกลุ่มของเขาเองได้ดีกว่าที่เราจะไปดูแลเสียอีก เพราะเขารู้ และเข้าใจว่ากลุ่มของเขาเองต้องการอะไร

//

นายบุญฤทธิ์ พาณิชย์รุ่งเรือง
รองนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น

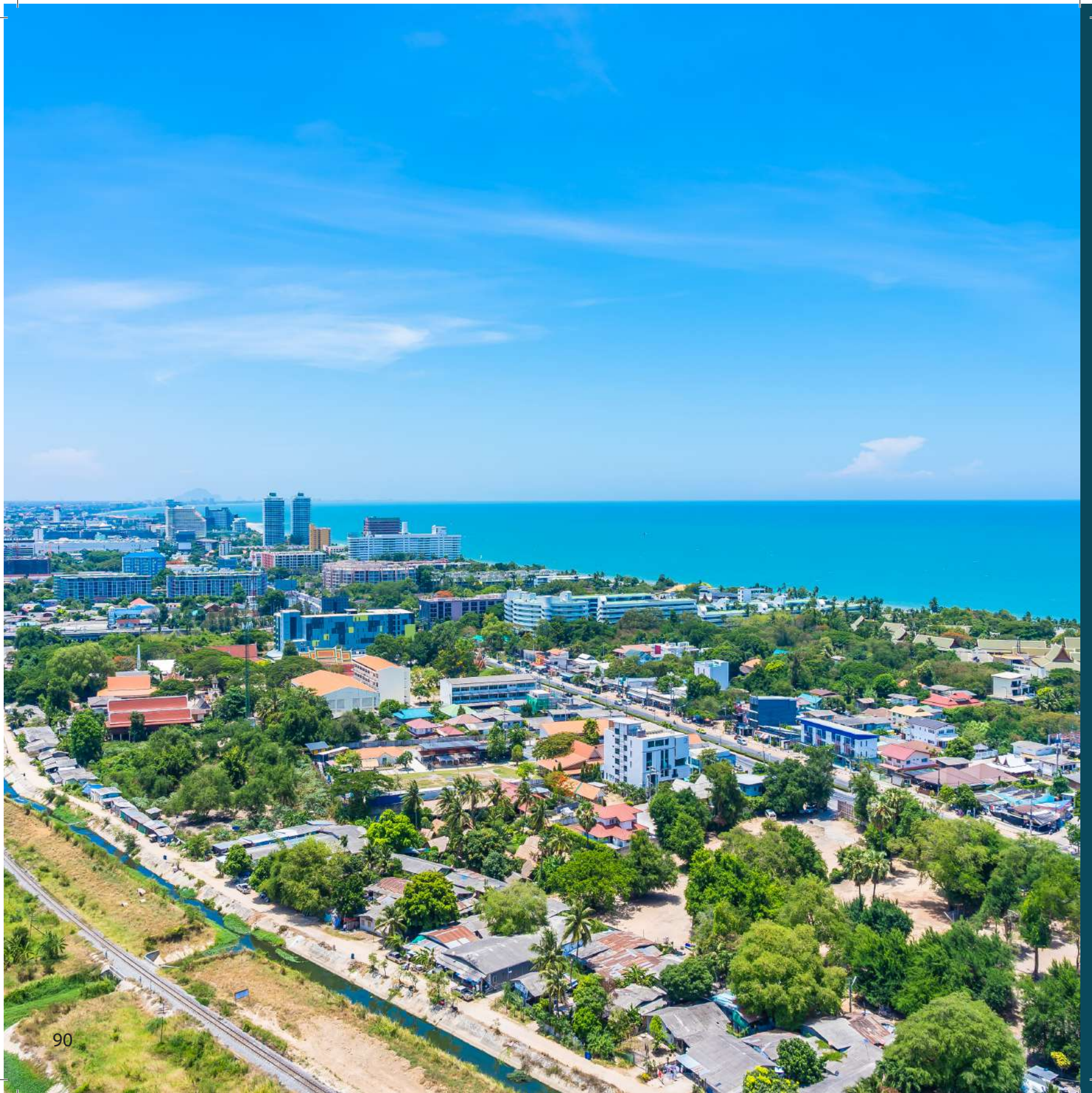
โครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง ต้องการเข้าไปดูแลเด็กๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้รับการศึกษาตามความถนัดของแต่ละคน กิจกรรมภายในโครงการถูกออกแบบให้เข้าถึงเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา เยาวชนผู้ด้อยโอกาส เยาวชนเร่ร่อน และเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ ปี 2554 และใช้กระบวนการ 5C เป็นกลยุทธ์พิชิตใจเด็ก ผ่านการเรียนรู้ นอกกรอบสร้างเยาวชนคุณภาพกลับคืนสู่สังคม

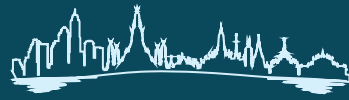

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีนโยบาย และการบริหารงานที่ชัดเจน บูรณาการการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้ง่าย
2. มีทีมทำงานคุณภาพมากด้วยความรู้ความสามารถ และทำงานด้วยใจ แม้จะแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบกันทำงานแต่ก็สามารถบูรณาการงานได้อย่างไร้รอยต่อ
3. นำศักยภาพของเมืองมาต่อยอดการพัฒนาได้อย่างชาญฉลาด เช่น การใช้ศักยภาพของขอนแก่น ในฐานะเมืองศูนย์กลางการคมนาคมของภูมิภาค มาสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจในโครงการเมืองต้นแบบ TOD
4. ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และให้ประชาชน เข้ามามีส่วนในการพัฒนาเมืองร่วมกับเทศบาล เช่นกรณี เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่
5. ให้ความสำคัญกับการพูดคุยทำความเข้าใจระหว่างคนทำงาน เพื่อปรับความคิดและเป้าหมาย ให้ตรงกันก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานในเรื่องใดๆ
6. นำเทคโนโลยีที่ประชาชนคุ้นเคย อย่างเช่น แอปพลิเคชันไลน์ มาสร้างระบบให้บริการประชาชน ซึ่งใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากและสะดวกรวดเร็ว

Hua Hin

Town Municipality

เทศบาลเมืองหัวหิน

เทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนยอดเยี่ยม
ระดับประเทศ

หัวหิน

เมืองที่มีภูมิประเทศและทัศนียภาพสวยงาม หาดทรายขาว น้ำทะเลใส และอากาศบริสุทธิ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตากอากาศยอดนิยมของคนไทย เป็นที่ตั้งของพระราชวังไกลกังวล สถานที่ประทับขณะแปรพระราชฐานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในวันนี้หัวหิน กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อระดับ World Class ที่ผู้คนจากทั่วโลกใฝ่ฝันจะมาเยือนสักครั้งในชีวิต สมกับคำขวัญของเมืองที่ว่า “หัวหินถิ่นมนต์ขลัง ทะเลสวย นึกมวยดัง พระราชวังงดงาม” ที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นหัวหินออกมาได้อย่างชัดเจน

HIN LEK FAI

THAP TAI

ณ เทศบาลเมืองห้วยหิน

วิสัยทัศน์

ห้วยหิน เมืองแห่งความสุข

จำนวนประชากร

65,967 คน

เลขที่ 114 ถนนเพชรเกษม ตำบลห้วยหิน อำเภอห้วยหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โทรศัพท์ : 0 3251 1047, 0 3251 2340/ โทรสาร 0 3251 1190

อีเมล : saraban-huahin@lgo.mail.go.th

//

ในการบริหารจัดการเมือง เรากำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า
หัวหินเมืองแห่งความสุข หมายความว่า ต้องทำให้
คนทุกกลุ่ม ทุกวัยที่อยู่ในเมืองมีความสุข ดังนั้น
จะทำอะไรก็แล้วแต่ เราจึงต้องถามใจประชาชน
เพื่อให้การพัฒนาที่เกิดขึ้น จะได้ตรงตาม
ความต้องการของพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง

//

นายนพพร วุฒิกุล
นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน

เมืองแห่งความปลอดภัย

เทศบาลเมืองหัวหินได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยรักษาความปลอดภัยให้ประชาชน มีการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) บริเวณจุดเสี่ยง สถานที่ท่องเที่ยว ตรอกซอกซอยและบริเวณทางร่วมทางแยกต่างๆ จำนวน 523 เครื่อง และเมื่อนำไปใช้ร่วมกับเทคโนโลยีตรวจจับทะเบียนรถ การเฝ้าระวังเหตุร้ายในพื้นที่เสี่ยงก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

นอกจากนี้ข้อมูลการเดินทางเข้าออกของประชากรที่ได้จากระบบตรวจจับทะเบียนรถ ยังสามารถนำมาใช้คาดการณ์แนวโน้มการขยายตัวของเมือง ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาเมืองในอนาคต ปัจจุบันมีการจัดตั้ง “ศูนย์ประสานงานรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย” ขึ้นในสำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน

มีการต่อยอดขยายผลการใช้ CCTV ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเทศบาลเมืองหัวหิน และสถานีตำรวจภูธรหัวหินร่วมกันดำเนินโครงการ Smart Safety Zone 4.0 เป็นการเชื่อมโยง CCTV ของเทศบาล กับ CCTV ของประชาชน นำมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ รับแจ้งเหตุฉุกเฉินผ่านระบบ SOS ที่เชื่อมโยงไปยังศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและสั่งการได้ทั้งภาพและเสียง นำร่องดำเนินการในพื้นที่ 2.18 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 4 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนเขาน้อย ชุมชนวัดวังไกลกังวล ชุมชนแนบเคหาสน์ และชุมชนทางรถไฟ มีการติดตั้ง CCTV เพิ่มเติมในพื้นที่นำร่องและทำการเชื่อมสัญญาณไปยังป้อมตำรวจที่อยู่ใกล้เคียงด้วย

ตะโกน โยน ยื่น เรารอดแน่

เทศบาลเมืองหัวหินดำเนินโครงการป้องกันเด็กจมน้ำและสร้างทีมผู้ก่อการดี มีการฝึกทักษะการว่ายน้ำให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองและเอาชีวิตรอดจากการจมน้ำ รวมถึงอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและเทคนิคการช่วยเหลือคนจมน้ำให้กับครูแกนนำ อาสาสมัครกู้ภัย และผู้ประกอบการโรงแรมในเขตเทศบาล

//

เราไม่อยากจะคนที่มาเที่ยวหัวหิน หรือคนที่อยู่หัวหินจมน้ำ เราจึงทำโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อลดการจมน้ำให้เป็นศูนย์หรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด นอกจากจะอบรมและฝึกทักษะให้กับเยาวชนอย่างเข้มข้นแล้ว เรายังขอความร่วมมือจากร้านค้าริมชายหาดนำพื้นที่ว่างด้านหลังของเมนูมาใช้ประชาสัมพันธ์เทคนิคการช่วยเหลือคนจมน้ำด้วยการ “ตะโกน โยน ยื่น” เราจัดทำเป็น 3 ภาษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

//

นายนพพร วุฒิกุล
นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน

โดยพบว่าตั้งแต่ปี 2561 สถิติการจมน้ำเสียชีวิตแทบจะเป็นศูนย์ ปี 2565 พบผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำเพียง 1 ราย

พันฟู ฝู่งไ้

ฝู่งไ้เป็นการละเล่นพื้นบ้านเก่าแก่ของเมืองหัวหิน ซึ่งนิยมเล่นกันในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยหนุ่มสาวจะต่อกันเป็นขบวนยาว และร้องเพลงพื้นบ้านร่วมกันอย่างสนุกสนาน โดยหัวแถวและท้ายแถว จะคอยถือไ้ (คบเพลิง) ให้แสงสว่าง เชื่อกันว่าเป็นการขับไล่สิ่งชั่วร้ายให้หายไปกับปีเก่า และให้ปีใหม่ที่กำลังจะเข้ามามีแต่สิ่งดีงาม (วันสงกรานต์เป็นวันเริ่มต้นปีใหม่ของไทย) แต่ก็ยังไม่มีใครยืนยันได้ชัดว่า ฝู่งไ้จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ใดกันแน่ เพราะผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคยเห็นการละเล่นชนิดนี้ก็เหลือน้อยเต็มที ก่อนที่ฝู่งไ้จะเลือนหายไปกับกาลเวลา เทศบาลได้ฟื้นฟูการละเล่นนี้ให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง

//

ผมคิดว่าถ้าสามารถฟื้นฟูการละเล่นพื้นบ้านอย่างฝู่งไ้ได้ จะช่วยส่งเสริมคุณค่าและอัตลักษณ์ ความเป็นเมืองหัวหินให้เป็นที่ประจักษ์ และยังใช้เป็น gimmick สร้างสีสันให้กับเมืองในช่วงเทศกาล สงกรานต์ได้ไม่น้อย ผมเลยขอความร่วมมือจากศูนย์การเรียนรู้ หัวหินถิ่นมนต์ขลัง รวบรวมภูมิปัญญา ชุติ จัดทำเป็นหลักสูตรสำหรับนักเรียน จากนั้นทางเทศบาลก็ส่งต่อให้สถานศึกษานำไปสอนเด็ก ๆ

//

นายนพพร วุฒิกุล

นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน

มีการบรรจุเนื้อหาของฝู่งไ้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียน และให้สมาชิกจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน “หัวหิน ถิ่นมนต์ขลัง” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้รู้และปราชญ์ ชาวบ้านมาถ่ายทอดให้กับครูเพื่อนำไปสอน นักเรียนอีกทอดหนึ่ง เมื่อถึงช่วงสงกรานต์ก็จะให้ นักเรียนกลุ่มนี้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงฝู่งไ้ เพื่อสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ให้อยู่คู่กับเมืองหัวหินสืบไป

HDC วัคซีนทางสังคม

ย้อนกลับไปเมื่อ 3 ปีที่ผ่านมา โควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่ไม่มีความรู้จัก แพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว คร่าชีวิตผู้คนนับหมื่น นับแสนเพียงชั่วพริบตา อีกทั้งยังไม่มีวัคซีนชนิดใดที่สามารถป้องกันได้ ยิ่งสร้างความวิตกกังวลและตื่นกลัวให้กับผู้คนเป็นอย่างมาก หลายประเทศต้อง lock down ปิดเมือง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค หัวหินเป็นพื้นที่แรกของประเทศไทยที่พบผู้ติดเชื้อเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาล เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความหวาดวิตกให้กับประชาชนในพื้นที่ และเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด กิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงถูกสั่งปิด ส่งผลให้สถานประกอบการนับพันแห่งได้รับผลกระทบ ประชาชนขาดรายได้และตกงาน ผู้คนไม่กล้าออกจากบ้านมาใช้ชีวิต เพราะกลัวติดเชื้อโควิด-19 สุดท้ายคนที่เดือดร้อนมากที่สุดก็คือ ชาวเมืองหัวหิน

//

เราต้องหากทางรับมือกับวิกฤตในครั้งนี้ ต้องทำให้คนในเมืองอยู่รอดปลอดภัยจากโรค และเศรษฐกิจก็ต้องเดินหน้าต่อไปได้ด้วยเช่นกัน ถ้าเปรียบโรคโควิด-19 เป็นฝน เราต้องเดินฝ่าสายฝนไปได้โดยที่ตัวของเราไม่เปียก แล้วต้องทำอะไร คำตอบคือ เราต้องมีร่ม ซึ่งร่มในที่นี้ คือ ความรู้ในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 เราจึงนำหลักการสุกลักษณะส่วนบุคคลมาใช้ จนกลายเป็นแนวปฏิบัติที่เราเรียกว่า HDC ขึ้นมา

//

นายนพพร วุฒิกุล
นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน

นวัตกรรม HDC

HDC คือ วิธีปฏิบัติที่ใช้รับมือกับโรคโควิด-19 รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นการตกลึกทางความคิดของภาคีความร่วมมือ 4 ฝ่าย ได้แก่ กรมอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลหัวหิน และเทศบาลเมืองหัวหิน ซึ่งนำหลักการพื้นฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และการสุวกาภิบาลอาหารมาประยุกต์จนเกิดเป็น HDC ขึ้น มีการเผยแพร่ความรู้และวิธีปฏิบัติตามแนวทาง HDC ไปยังประชาชนและภาคีเครือข่ายทุกกลุ่มในเมืองหัวหิน เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการบรรจุ HDC ไว้ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคโควิด-19 และส่งต่อความรู้ไปสู่ครอบครัวและชุมชน

H

Hygiene
การดูแลสุข
อนามัยตนเอง

D

Distancing
การเว้น
ระยะห่าง

C

Clean
การทำ
ความสะอาด

วัคซีนทางสังคม
(Social Vaccine)

รับมือกับการระบาดของโรคโควิด 19
และโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น

กลับมาใช้ชีวิตด้วยวิถีใหม่
(New Normal)

//

HDC เปรียบเสมือนวัคซีนชนิดหนึ่ง ที่ไม่ได้
อยู่ในรูปของยา หรือสารเคมีที่ฉีดเข้าสู่ร่างกาย
แต่เป็น วัคซีนทางสังคม เมื่อประชาชนนำ
หลักการนี้ไปใช้ ก็จะเกิดภูมิคุ้มกันหมู่ขึ้นมา
ในรูปของความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตน
ถ้าทำตามก็จะลดโอกาสการติดเชื้อโควิด-19
ให้น้อยลง เมืองหัวหินของเราก็จะปลอดภัยจาก
โควิด-19 เศรษฐกิจก็จะกลับมาจับเคลื่อน
ได้เหมือนเดิม ผมคิดว่า ถ้ามีชุดความรู้
เราก็อยู่ร่วมกับ โควิด-19 ได้

//

นายธีระพันธ์ จัดพล
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

หัวหิน เมืองสะอาด สร้างพลเมืองสิ่งแวดล้อม

ในอดีตเทศบาลเมืองหัวหินเคยมีปริมาณขยะมากถึงวันละประมาณ 200 ตัน มากกว่าทุกท้องถิ่นในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากเหตุผลที่ว่าหัวหินต้องรองรับขยะจากประชาชนในพื้นที่และขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวภายนอก ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเยือนหัวหินไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคน ปริมาณขยะจำนวนมากทำให้เทศบาลเมืองหัวหินต้องหาสารพัดวิธีเพื่อลดปริมาณขยะที่นำไปกำจัดให้เหลือน้อยที่สุด การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ตามหลัก 3Rs เป็นทางออกที่เทศบาลนำมาใช้ โดยส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะในครัวเรือน นำขยะกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์และลดการสร้างขยะโดยไม่จำเป็น มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และรณรงค์สร้างจิตสำนึกควบคู่กันไป เน้นการทำงานกับเครือข่ายและชมรมต่างๆ เช่น กลุ่ม Clean Hua Hin (รักษ่าบ้านพ่อ), กลุ่ม Trash Hero Hua Hin, ชมรมสตรีแม่บ้านเทศบาลเมืองหัวหิน ศูนย์การค้ามาร์เก็ตวิลเลจ หัวหิน และโรงเรียนในสังกัดเทศบาล

หลายองค์กรได้นำหลักการ 3Rs ไปใช้ จนประสบความสำเร็จและกลายเป็นต้นแบบในการจัดการขยะ เช่น โรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย (สังฆประชาอุทิศ) ได้รับการยกย่องให้เป็นโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของโรงเรียน ชุมชน และเทศบาลในการบริหารจัดการขยะร่วมกัน ซึ่งในเวลาต่อมาขยายกลายเป็นเครือข่ายโรงเรียนปลอดขยะขึ้นอีกหลายแห่ง นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการเนื้อหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อปลูกฝังพลเมืองให้มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีโรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน (ประชาธิปไตย) ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการอีโคสคูล และยังเป็นศูนย์เรียนรู้อีโคสคูลด้วย

การจัดการขยะของเทศบาลเมืองหัวหิน

ต้นทาง

- ตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยแยกประเภทภายในชุมชน
- การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางอย่างมีส่วนร่วม
- โรงเรียนปลอดขยะ
- โรงเรียนอีโคสคูล

กลางทาง

- จัดเก็บขยะมูลฝอยทั่วไปตามช่วงเวลาทุกวัน ไม่ได้มีขยะมูลฝอยตกค้าง
- ว่าจ้างบริษัท เมืองสะอาด จำกัด เป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวม

ปลายทาง

- ขยะทั่วไป
ฝังกลบตามหลักรัฐวิบาล
- ขยะรีไซเคิล
โครงการรับแลกเปลี่ยนขยะรีไซเคิลจากประชาชน 39 ชุมชน
- ขยะอันตราย
ส่งมอบให้ อบจ. ประจวบคีรีขันธ์นำไปกำจัด
- ขยะติดเชื้อ
มอบเอกชนเก็บขน/นำไปกำจัด

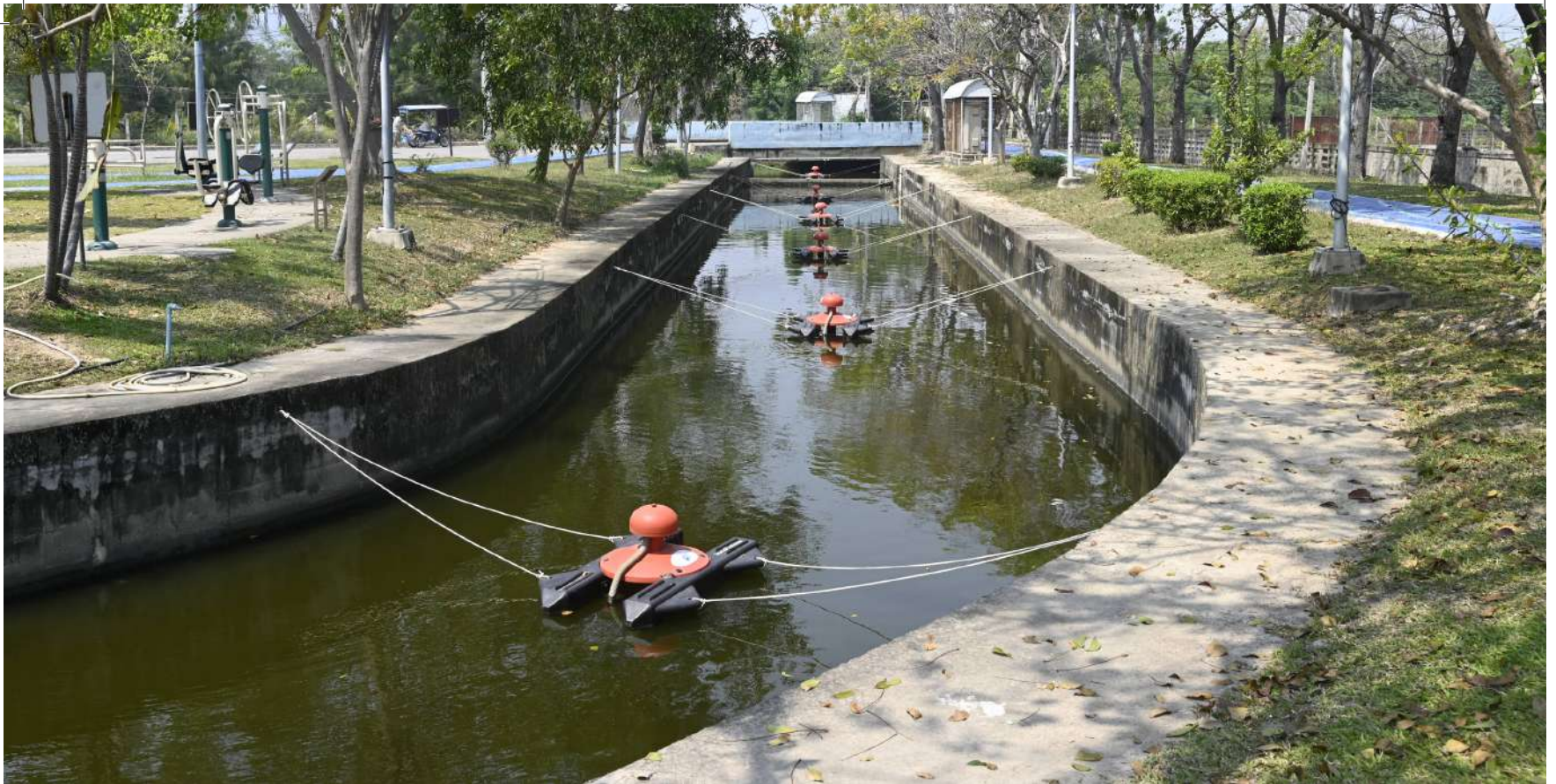
ปริมาณขยะรีไซเคิล

ค่าประมาณ	5,200	6,000	5,800	(ตัน/ปี)
ปีงบประมาณ	2562	2563	2564	

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะทั่วไป	59,478	54,122	38,182	(ตัน/ปี)
ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	114.9	109.3	88.6	tCO ₂ eq
ปีงบประมาณ	2562	2563	2564	

จากการที่ประชาชนให้ความร่วมมือในการจัดการขยะในครัวเรือน ส่งผลให้ปริมาณขยะในแต่ละวันลดลง ในขณะที่ปริมาณขยะรีไซเคิลที่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่ก็มีปริมาณเพิ่มขึ้นด้วย

จัดการน้ำเสีย

น้ำเสียส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมาจากชุมชนและสถานประกอบการ เทศบาลวางแผนจัดการน้ำเสียตั้งแต่ต้นทางในระดับครัวเรือน ไปถึงการจัดการน้ำเสียในภาพรวมของเมือง เริ่มตั้งแต่การออกเทศบัญญัติการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2549 เช่น สถานที่จำหน่ายอาหารและโรงแรม ต้องติดตั้งถังดักไขมันก่อนระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ มีการวางแผนระบบบำบัดน้ำเสียรวม รับน้ำเสียได้สูงสุด 17,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน มีปริมาณน้ำเข้าสู่ระบบร้อยละ 76.28 สามารถรองรับน้ำเสียได้ถึงร้อยละ 66 ของพื้นที่เทศบาล น้ำที่ผ่านการบำบัดจะถูกนำไปใช้รดต้นไม้บริเวณเกาะกลางถนน และฉีดล้างทำความสะอาดในสถานที่ต่าง ๆ เทศบาลยังนำแนวคิดผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) มาใช้กับการเก็บค่าธรรมเนียมการบำบัดน้ำเสียด้วย¹

¹อัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย : --ประชาชน 4 บาท/ลูกบาศก์เมตร/เดือน - หน่วยงานราชการ/สถานประกอบการ 4.75 บาท/ลูกบาศก์เมตร/เดือน อ้างอิงจากประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาลเมืองหัวหิน ในประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 69ง วันที่ 2 มิถุนายน 2553

หัวหิน Low carbon city

เป็นเวลาสิบกว่าปีแล้วที่เทศบาลเมืองหัวหินให้ความสำคัญกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เริ่มต้นจากการดำเนินกิจกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับองค์กร และขยายมาสู่การลดก๊าซเรือนกระจกในระดับเมือง ตั้งเป้าว่าในอนาคตหัวหินจะเป็นเมืองคาร์บอนต่ำ (low carbon city) ซึ่งหลายกิจกรรมของเทศบาลมีส่วนช่วยลดก๊าซเรือนกระจกลงได้เป็นจำนวนมาก เช่น การจัดการขยะ การเปลี่ยนหลอดไฟส่องสว่างตามถนนสาธารณะมาเป็นหลอด LED (27,000 หลอด) การอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ในอนาคตมีแผนที่จะ ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์บริเวณอาคารสำนักงาน เทศบาล คาดว่าจะสามารถลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 1,486 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และยังมีแผนติดตั้งเพิ่มเติมในพื้นที่ผลิตน้ำประปา เพื่อนำกระแสไฟฟ้าไปใช้ในกระบวนการผลิต

การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

พื้นที่สีเขียว
2,657 tCO₂eq

ขยะมูลฝอย
312.8 tCO₂eq

หลอดไฟ LED
6,012 tCO₂eq

สามารถลดปริมาณ
ก๊าซเรือนกระจก

8,981 tCO₂eq

โดยปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้
สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้
(เป้าหมายประมาณ 5,178 tCO₂eq)

นวัตกรรมเมือง

ที่นอนหลอด เพื่อผู้ป่วยติดเตียง

จุดเริ่มต้นของนวัตกรรมการนำหลอดพลาสติกมาทำเป็นที่นอนสำหรับผู้ป่วยติดเตียง เกิดขึ้นจากการที่เทศบาลเมืองหัวหิน จัดโครงการอบรมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน มีการอบรมให้ความรู้หลายเรื่อง รวมถึงเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยและหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน มีผู้แทนชุมชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนเข้าร่วม หลังจากนั้นก็เกิดการรวมกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในชุมชน

//

จากชุดความรู้ที่เราอบรม ทำให้ประชาชนรู้สึกว่ สิ่งของหลายอย่างสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ แทนที่จะปล่อยให้กลายเป็นขยะ บวกกับแนวคิดที่ต้องการลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อหาที่นอนลมสำหรับผู้ป่วยติดเตียง ซึ่งมีราคาแพง กลุ่มสตรีแม่บ้านเทศบาลเมืองหัวหิน (ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจหมุนเวียน) และอาสาสมัครพิทักษ์กรรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก จึงลองนำหลอดพลาสติกใช้แล้วที่ผ่านการฆ่าเชื้อทำความสะอาดตามหลัก HDC มาทำเป็นที่นอน และหมอน ทดลองทำงานได้สัดส่วนที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่นดี และประสิทธิภาพในการระบายอากาศสูง เหมาะสำหรับผู้ป่วยติดเตียง

//

นายธีระพันธ์ จัดพล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

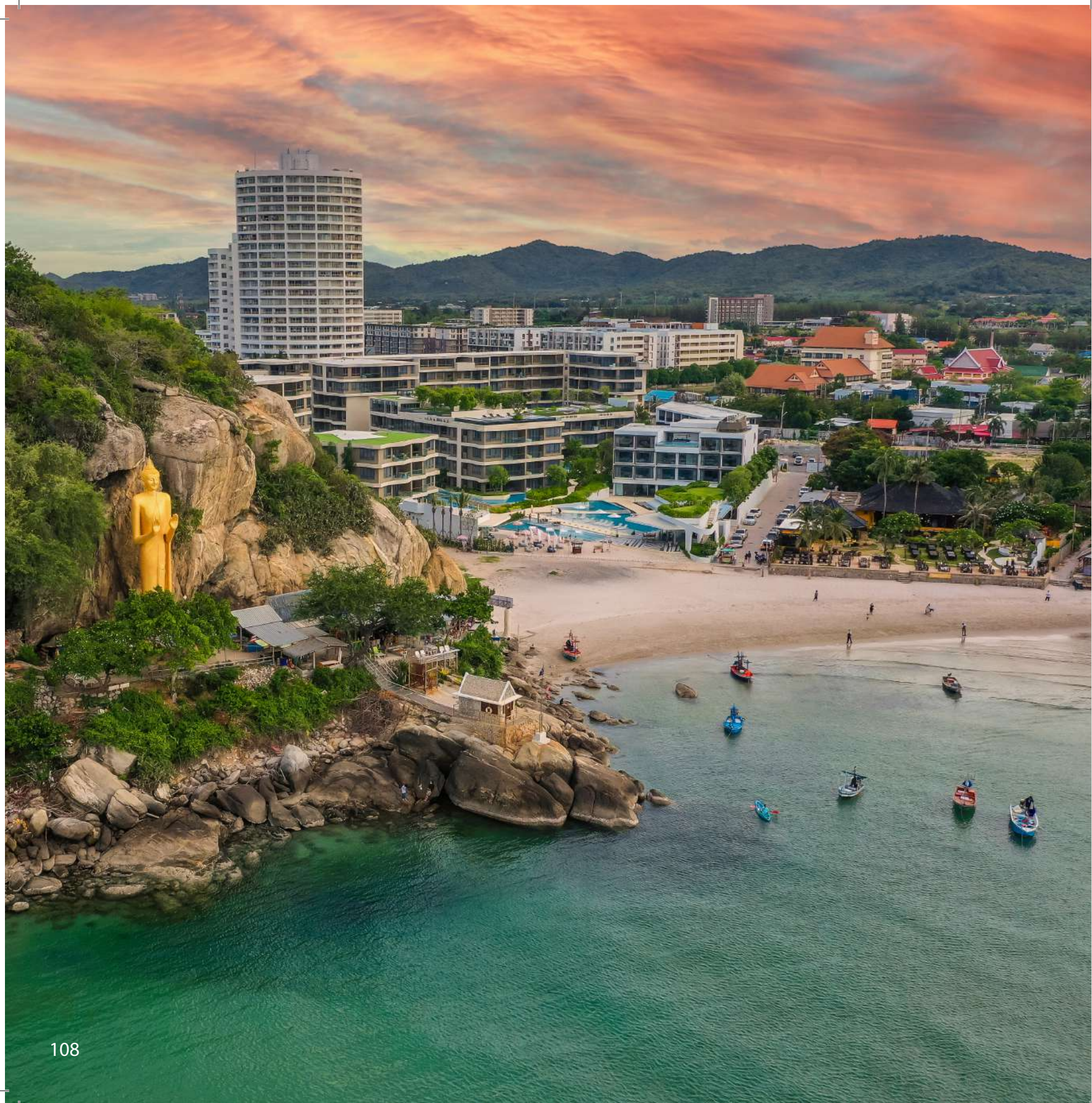
หมอนและที่นอนจากหลอดพลาสติกที่ผลิตได้นำไปบริจาคให้กับโรงพยาบาลและผู้ป่วยติดเตียง บางส่วนก็นำไปขายสร้างรายได้ให้กับสมาชิก เริ่มลงมือผลิตมาตั้งแต่ปี 2562 จนถึงปัจจุบัน ลดปริมาณขยะจากหลอดพลาสติกได้ทั้งสิ้น 2.9 ล้านชิ้น คิดเป็นน้ำหนักประมาณ 2,715 กิโลกรัม สร้างมูลค่าให้กับขยะหลอดพลาสติก (ปี 2561-2564) 57,400 บาท ช่วยลดค่าใช้จ่ายที่เทศบาลต้องนำขยะเหล่านี้ไปกำจัดคิดเป็นเงิน 4,798 บาท

นวัตกรรมชิ้นนี้ไม่เพียงจะช่วยลดปริมาณขยะ ทำให้เกิดการเกื้อกูลกันของคนในสังคม ทั้งจากกรณี que ผู้ป่วยติดเตียงได้รับการดูแลใส่ใจจากคนในชุมชน และความร่วมมือของภาคประชาชนและองค์กรธุรกิจในพื้นที่ (ศูนย์อาหารภายในห้างสรรพสินค้า) ในการรวบรวมหลอดพลาสติกส่งต่อให้กับกลุ่มผู้ผลิต แต่ยังทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนขึ้นในชุมชน ประสบความสำเร็จจนจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจหมุนเวียน บริหารจัดการโดยกลุ่มสตรีแม่บ้านเทศบาลเมืองหัวหิน

กลุ่มสตรีแม่บ้านเทศบาลเมืองหัวหิน พวกเราไม่ได้คิดว่าข้าวของเหลือใช้ คือ ขยะนะคะ แต่เรากลับมามองว่า สิ่งเหล่านั้น คือ วัตถุดิบตั้งต้นที่จะนำไปสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สามารถพัฒนาต่อยอดจนเกิด คุณค่าและมูลค่า สร้างรายได้ให้กับชุมชน เป็นการหมุนเวียนนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะเดียวกันก็สร้างเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนให้เข้มแข็งด้วย

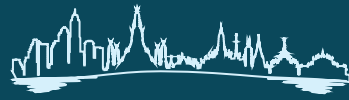
// นางทยากร ไชยภาค ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจหมุนเวียน

ปัจจัยความสำเร็จ

1. เป็นเมืองที่มีต้นทุนในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทุนด้านความร่วมมือจากภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งและมีการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
2. บุคลากรของเทศบาลเป็นคณะทำงานคุณภาพ และมีประสบการณ์
3. มีนโยบายที่ชัดเจน รู้ว่าจะขับเคลื่อนเมืองไปในทิศทางไหน และบริหารงานโดยให้ทุกภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของเมือง “ทำอะไรต้องถามใจประชาชน” การมีส่วนร่วมจะทำให้ชาวเมืองเกิดสำนึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
4. นำจุดแข็งของเมืองพร้อมด้วยความร่วมมือและภูมิปัญญา มาทำให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ทรงพลัง
5. ทำงานเชิงรุก ไม่รีรอความช่วยเหลือจากรัฐส่วนกลาง เช่น กรณีคิดค้นนวัตกรรม HDC มาใช้ควบคุมการแพร่ระบาดโควิด-19 ซึ่งดำเนินการก่อนที่รัฐบาลจะออกมาตรการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19
6. การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้

Lamsin

Subdistrict Municipality

เทศบาลตำบลลำสินธุ์

เทศบาลตำบลลำสินธุ์
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

ลำสินธุ์ เป็นตำบลเล็ก ๆ ในชนบท อยู่ห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง ประมาณ 20 กิโลเมตร ตั้งอยู่ติดกับเทือกเขาบรรทัด เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ในอดีตเคยเป็นพื้นที่สีแดงของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย แต่ปัจจุบันปรับเปลี่ยนมาเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้เรื่องราวความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมืองที่เคยเกิดขึ้น ณ ที่แห่งนี้ ตำบลลำสินธุ์มีน้ำตกโดนแพรทองแหล่งต้นน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เป็นเส้นเลือดหล่อเลี้ยงวิถีเกษตรกรรมดั้งเดิมในพื้นที่ ผู้คนอยู่กันอย่างพึ่งพาอาศัย มีวิถีชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความร่ำรวยในทรัพยากรธรรมชาตินี้เองได้กลายมาเป็นต้นทุนสำคัญในการพัฒนาเมือง และขับเคลื่อนเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ณ เทศบาลตำบลลำสินธุ์

วิสัยทัศน์

ลำสินธุ์ เมืองน่าอยู่
เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
สู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

จำนวนประชากร

6,081 คน

ตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง 93000

โทรศัพท์ : 0 7484 3191 โทรสาร : 0 7484 3192

lumsin@hotmail.com

//

ผมนำเอาหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
องค์กรมาใช้ ควบคู่กับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม
บุคลากรทุกคนในองค์กรทำหน้าที่เป็นฟันเฟือง
ในการขับเคลื่อน สื่อสาร รับฟัง นำปัญหา
และความต้องการของประชาชนมาสู่การปฏิบัติ
พนักงานเทศบาลทุกคนเป็นคนในชุมชน
จึงทำให้สามารถทำงานเชื่อมประสานกับ
ชุมชนทั้ง 9 หมู่บ้าน ได้อย่างดี

//

ร้อยตรีสุ่ม ทัฬหี
นายกเทศมนตรีตำบลลำสินธุ์

ประปาภูเขา

ประปาภูเขาในเขตตำบลลำสินธุ์เป็นการผันน้ำจากน้ำตกโดนแพรทองมาใช้ในการอุปโภค เดิมทีมีเพียงแค่ 2 หมู่บ้านเท่านั้นที่มีประปาภูเขาใช้ ต่อมามีการวางระบบท่อส่งน้ำให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีน้ำประปาใช้กันครบทุกบ้าน แม้จะเป็นหมู่บ้านที่ห่างไกลจากแหล่งต้นน้ำกว่า 20 กิโลเมตร ก็สามารถเข้าถึงบริการนี้ได้

เทศบาลจะนำน้ำดิบมาผ่านกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน จากนั้นก็จ่ายน้ำไปยังชุมชน อาศัยหลักการแรงโน้มถ่วงของโลก(gravity) น้ำไหลจากที่สูงลงมาที่ต่ำ โดยไม่ต้องใช้พลังงานไฟฟ้า ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และจ่ายค่าน้ำถูกลงกว่าเดิม จากเมื่อก่อนที่ใช้ระบบประปาผิวดิน ชาวบ้านต้องจ่ายค่าน้ำประปาหน่วยละ 4 บาท เมื่อเปลี่ยนมาเป็นระบบประปาภูเขา ค่าบริการที่ต้องจ่ายเหลือเพียงแค่หน่วยละ 2 บาทเท่านั้น จึงช่วยลดค่าใช้จ่ายให้ประชาชนลงถึงร้อยละ 50 นอกจากนี้ยังมีการต่อท่อเพิ่ม เพื่อส่งน้ำไปยังที่ว่าการอำเภอศรีนครินทร์ และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ (ปัญญานันทภิกขุ) ซึ่งปกติอำเภอศรีนครินทร์เป็นอำเภอที่แห้งแล้ง ไม่มีแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา การผันน้ำจากตำบลลำสินธุ์ไปยังทั้งสองหน่วยงาน จะช่วยให้มีน้ำเพียงพอสำหรับประชาชนใน 4 ตำบล ที่เข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลและอำเภอ

กองทุนเตียง

กองทุนเตียง เป็นลักษณะการระดมทุนในชุมชนด้วยวิธีการต่างๆ บ้างก็เปิดรับบริจาค บ้างก็จัดกิจกรรมทอดผ้าป่าไรโซเคิล นำขยะไปขาย เงินที่ได้ก็สมทบเข้ากองทุน นำไปซื้ออุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส เช่น เตียง ไม้เท้า เบาะลม รถเข็น เครื่องผลิตออกซิเจน และถังออกซิเจน ฯลฯ เพื่อให้คนกลุ่มนี้ยืมอุปกรณ์ไปใช้ ใช้เสร็จก็นำมาคืน โครงการนี้ไม่ได้ใช้งบประมาณของทางราชการเลย แม้แต่บาทเดียว เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี 2560 มีผู้บริจาคเงินเข้ากองทุนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

เมื่อผู้สูงอายุ ผู้ป่วย หรือผู้พิการต้องการใช้อุปกรณ์ ก็เพียงแค่ประสานมายังเทศบาล ทางเทศบาลก็จะนำส่งอุปกรณ์ให้ถึงบ้าน มีการลงพื้นที่เยี่ยมให้กำลังใจ และจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุและบุคคลอื่นที่มีภาวะพึ่งพิงด้วย โครงการนี้ทำให้ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน ช่วยลดค่าใช้จ่ายของครอบครัวผู้ป่วยลงได้มาก และเป็นภาระหมุนเวียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

โรงเรียนดอกคำดวน

เทศบาลมีแนวคิดที่จะพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่แข็งแรง อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข เปลี่ยนผู้สูงอายุที่ติดบ้านให้มาติดต่อสัมพันธ์กับสังคมให้มากขึ้น จึงจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลลำสินธุ์ขึ้น ภายหลังได้ใช้พื้นที่ในบริเวณศูนย์ จัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุ “ดอกคำดวน” เมื่อปี 2558 ให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน ภายในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมหลากหลาย ตั้งแต่กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการดูแลตัวเอง กิจกรรมนันทนาการ การส่งเสริมอาชีพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฯ

นอกจากนี้ยังมีการจัดทำทะเบียนผู้สูงอายุ และฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลลำสินธุ์ ซึ่งพบว่าผู้สูงอายุในชุมชนหลายคนเป็นผู้มีความรู้ในหลายด้านทั้งการนวดแผนไทย การจักสานงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งสามารถนำมาถ่ายทอดให้กับคนในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้มีชีวิตให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ ซึ่งจะเป็นการช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่กับชุมชนต่อไป อีกทั้งยังมีการนำภูมิปัญญามาต่อยอดในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้วย เช่น การทำน้ำชุบพริก สินค้าขึ้นชื่อของ ตำบลลำสินธุ์

ในบริเวณโรงเรียนยังถูกใช้เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของจิตอาสา โดยให้ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุและสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทำหน้าที่เป็นกรรมการดูแลงานด้านจิตอาสาด้วย เช่น การดูแลสุขภาพสมาชิกในชุมชน การถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าของตัวเอง และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

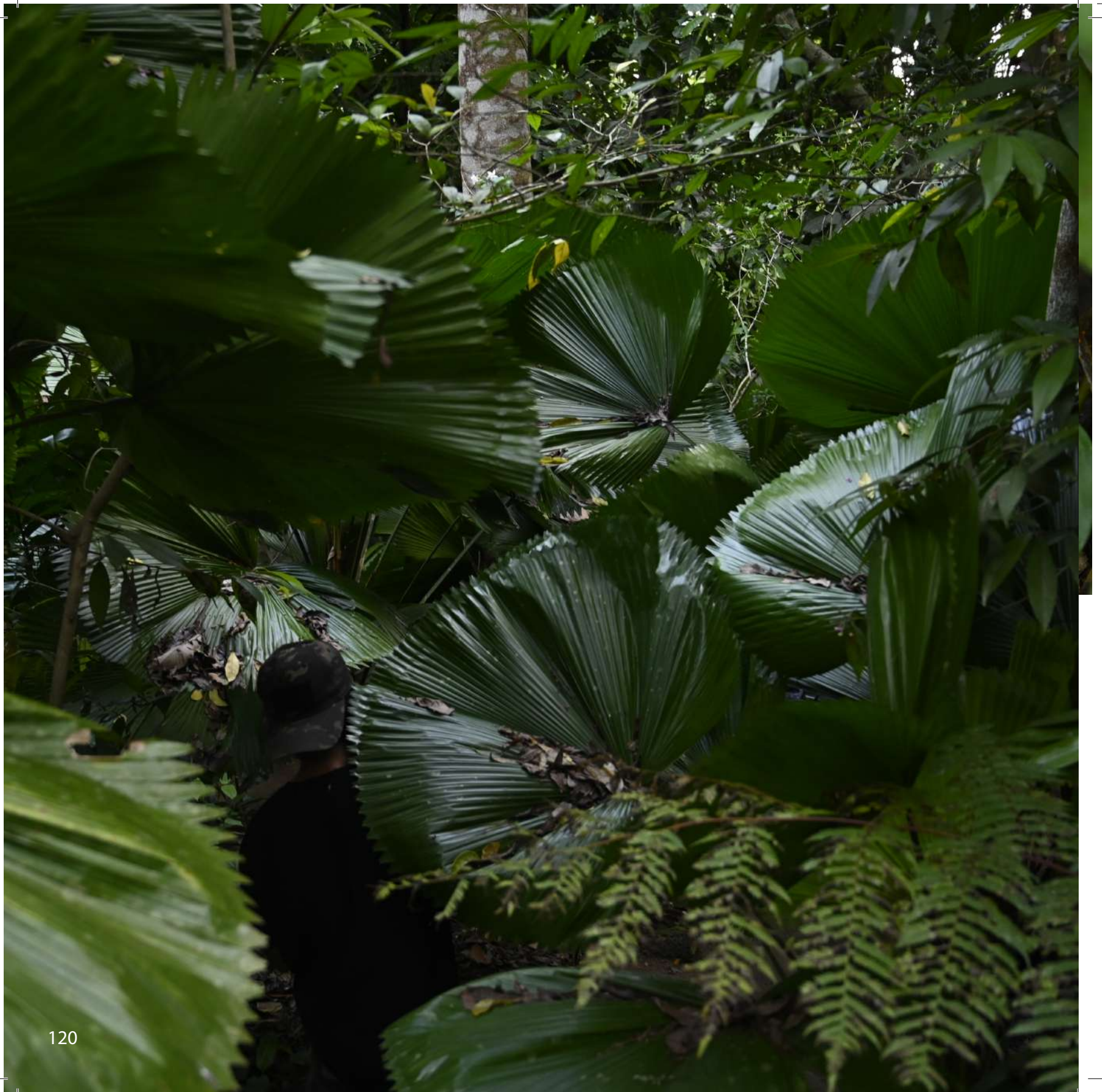

ศูนย์การเรียนรู้มีชีวิต เครือข่ายสินธุ์แพรทอง

เครือข่ายสินธุ์แพรทอง กลุ่มองค์กรชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนในหลายรูปแบบ ตั้งแต่การจัดตั้งสวัสดิการชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การจัดการสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงการจัดการชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการพัฒนาองค์กรจนกลายเป็นเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามวิถีพอเพียง โดยมีเทศบาลเป็นพี่เลี้ยงคอยสนับสนุน ปัจจุบันเครือข่ายสินธุ์แพรทองได้พัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิต กระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในชุมชน เปิดให้เด็ก เยาวชน และผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้วิถีของคนลำสินธุ์ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิสาหกิจชุมชน

หลักคิดในการขับเคลื่อนเครือข่าย คือ การทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้ฐานทรัพยากรเป็นต้นทุน และขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนช่วยกันดูแลทรัพยากรในท้องถิ่นไปพร้อมกันด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดขึ้นภายใต้เครือข่ายสินธุ์แพรทองต้องมาจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือการนำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาต่อยอดสร้างมูลค่า นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการทำงานวิจัยท้องถิ่นเพื่อมาต่อยอดในการพัฒนาชุมชนด้วย

สวนป่าเชิงอนุรักษ์ ณ บ้านโหล๊ะไฟ

หมู่บ้านโหล๊ะไฟ ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาบรรทัด พื้นที่ปกคลุมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งป่าไม้ ดิน น้ำ อากาศ สัตว์ป่า และเป็นที่ตั้งของ สวนเชิงเขา ของนายสมเกียรติ ศุภวงค์มณฑียร ประชาญ์ชาวบ้านที่ใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกพืช 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง จนกลายเป็นต้นแบบการทำเกษตรอินทรีย์ผสมผสานร่วมกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้ขยายแนวคิดไปยังพื้นที่เกษตรใกล้เคียง นายสมเกียรติ ยังทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอีกหลายหน่วยงาน เช่น สวนพฤกษศาสตร์ และเทศบาลตำบลลำสินธุ์ ซึ่งเข้าไปสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์ในสวนเชิงเขา เช่น การอนุรักษ์ต้นไม้ใหญ่ การสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ใช้เป็นพื้นที่เรียนรู้ธรรมชาติและสร้างจิตสำนึกรักษ์หวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชน และประชาชน ในแต่ละปีมีเยาวชนเข้ามาใช้พื้นที่ประมาณ 100 คน

วิถีเกษตรปลอดภัยครบวงจร

ด้วยสภาพภูมิประเทศแบบ ดินดำ น้ำชุ่ม ของตำบลลำสินธุ์ ประชาชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม หลายพื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกพืชผัก ผลไม้ไว้บริโภคและจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว เทศบาลเข้าไปส่งเสริมให้ชาวบ้านทำเกษตรอินทรีย์ ผ่านโครงการอาหารปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ โดยใช้งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลลำสินธุ์ เน้นไปที่การปลูกพืชสมุนไพรตามร่องสวน จำพวก ขิง ข่า ตะไคร้ ขมิ้น แล้วส่งให้กับเครือข่ายสินธุ์แพรทอง เพื่อแปรรูปเป็นน้ำพริกและเครื่องแกง ส่งขายไปทั่วเมืองไทย และทุกวันอาทิตย์ จะมีการจัดตลาดนัดสีเขียว นำผักปลอดสารพิษอาหารพื้นบ้าน และขนมพื้นเมืองมาจำหน่าย สร้างแหล่งกระจายสินค้าและจุด Check in ดึงดูดนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ในช่วงที่ผ่านมามีต้นทุนทางการเกษตรสูงขึ้น ปุ๋ยมีราคาแพง ชาวบ้านจึงรวมตัวกันทำปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เอง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกผักเหลียง ผักพื้นบ้านซึ่งมีราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก ทุก ๆ สัปดาห์ เกษตรกรตำบลลำสินธุ์ต้องส่งออกผักเหลียงมายังกรุงเทพมหานครประมาณ 200 กิโลกรัม นอกจากนี้ยังมีความพยายามที่จะพัฒนาให้ผักเหลียงมีคุณภาพและรสชาติที่ดีมากขึ้น ด้วยการค้นคว้าวิจัยว่า ควรปลูกผักเหลียงคู่กับพืชใดจึงจะให้รสชาติดีที่สุดในนามมหาวิทยาลัย และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เข้ามาทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน ตั้งเป้าเป็นผู้ผลิตผักเหลียงส่งออกรายใหญ่ของประเทศ

จัดการขยะ-ลดการเผา

เทศบาลตำบลลำสินธุ์ไม่มีสถานที่กำจัดขยะ จึงต้องส่งไปกำจัดที่อื่น ทำให้เทศบาลต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการนำขยะจำนวนมากไปกำจัด เทศบาลจึงมีแนวคิดส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนำขยะแต่ละประเภทกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ มีการลงไปทำงานอย่างเข้มข้นกับชุมชนและโรงเรียน โดยที่เทศบาลจะเป็นต้นแบบการจัดการขยะให้กับชุมชน มีการลงพื้นที่ไปให้ความรู้กับประชาชนในการคัดแยก และจัดการขยะแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังออกกระเป๋ยบควบคุมการเผาขยะ และเศษวัชพืชทางการเกษตร ในเขตชุมชนโดยเด็ดขาด เพื่อควบคุมปัญหาหมอกพิษ และด้วยเหตุที่ตำบลลำสินธุ์มีการเลี้ยงฝังโพรงกันมาก เทศบาลจึงนำฝังมาเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพอากาศในพื้นที่ เพราะถ้าคุณภาพอากาศไม่ดี ฝังก็จะลดจำนวนลงและในที่สุดก็จะหายไปจากพื้นที่

จากการเข้าไปให้ความรู้ประชาชนอย่างจริงจัง ทำให้ปริมาณขยะลดลง มีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ ชุมชนสะอาด และเกิดบุคคลต้นแบบด้านการจัดการขยะในชุมชน เช่น กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนดิน กลุ่มน้ำหมักชีวภาพ และกลุ่มปุ๋ยหมัก สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนที่สนใจได้

เก็บภาษีเชิงรุก

เทศบาลตำบลลำสินธุ์มีโครงการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเทศบาลและชุมชน โดยอาศัยช่วงเวลาที่มีการประชุมหมู่บ้าน เทศบาลจะส่งหน่วยบริการเคลื่อนที่ลงไปจัดเก็บภาษี มีการนำระบบ QR code มาใช้ในการชำระภาษี เพื่ออำนวยความสะดวกให้พี่น้องประชาชน นอกจากจัดเก็บภาษีแล้ว ยังเป็นการลงพื้นที่เพื่อพูดคุยให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดการขยะเปียก ขั้นตอนในการขออนุญาตต่าง ๆ รวมถึงรับทราบปัญหาของประชาชน และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไป

นวัตกรรมเมือง

น้ำซุบปรก

น้ำซุบปรก เป็นภาษาใต้ที่ใช้เรียกน้ำพริกในกะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อและสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในตำบลลำสินธุ์ จุดเริ่มต้นของน้ำซุบปรกมาจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตตำบลลำสินธุ์ ประกอบอาชีพการเกษตร เทศบาลจึงเข้าไปส่งเสริมให้ชาวบ้านทำเกษตรอินทรีย์ และรวมกลุ่มกันทำงาน จนเกิดเป็น “เครือข่ายสินธุ์แพรทอง” ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาตำบลอย่างเป็นรูปธรรมในเวลาต่อมา และเป็นผู้สร้างแบรนด์สินค้า “น้ำซุบปรก แม่สร้อย” คิดค้นสูตรโดย นางอุษาวดี บุญดำ หรือ แม่สร้อย นำภูมิปัญญาชาวบ้านในสมัยก่อนที่มักจะนำกะปิและข้าวใส่กะลามะพร้าวไปเผาไฟให้เกิดกลิ่นหอม มาทดลองทำเป็นน้ำซุบบนกะลาแล้วย่างไฟบ้าง มีการปรับสูตร ดัดแปลงรสชาติอาหารให้แปลกใหม่ จนประสบความสำเร็จ เป็นที่นิยมของผู้บริโภค และเป็นน้ำซุบปรก รายแรกของจังหวัดพัทลุง ดำเนินการภายใต้ เครือข่ายสินธุ์แพรทอง

น้ำซุบปรก ใช้พืชผักสมุนไพรเป็นวัตถุดิบในการผลิต โดยเฉพาะพริกขี้หนูแดงและใบตำม้ง สมุนไพรท้องถิ่นซึ่งมีกลิ่นคล้าย ๆ แมงดาหนา มีสรรพคุณ ขับลม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ บำรุงเลือด โดยวัตถุดิบดังกล่าวมาจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ ผู้บริโภคจึงมั่นใจได้ในความปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อสุขภาพ และเมื่อน้ำซุบปรกกลายเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น จึงมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพริกขี้หนูแดง และต้นตำม้งเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งรับซื้อในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่

นอกจากน้ำซุบปรกจะเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นนำมาสร้างรายได้ ยังทำให้เกิดการจัดการขยะอินทรีย์ในครัวเรือน จากการนำกะลามะพร้าวที่มีเหลือจากการประกอบอาหาร ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ที่มีจำนวนมากในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นการเพิ่มมูลค่ากะลามะพร้าวไร้ค่าให้กลายเป็นบรรจุภัณฑ์เก็บใส่สำหรับใส่น้ำซุบ ช่วยลดปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายจากน้ำที่ขังในกะลา ลดปริมาณขยะอินทรีย์ และค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะของเทศบาลให้น้อยลงด้วย

เครือข่ายสินธุ์แพรทองได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และทำการตลาดจนสินค้าเป็นที่รู้จักในวงกว้าง น้ำซุบปรกถูกยกระดับให้เป็นสินค้า OTOP ของตำบลลำสินธุ์และจังหวัดพัทลุง ได้รับการรับรองว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ปัจจุบันเครือข่ายสินธุ์แพรทองสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม และด้านการตลาด ซึ่งมีการวางจำหน่ายในท้องถิ่น และส่งจำหน่ายไปทั่วประเทศ ผ่านการทำตลาดออนไลน์

จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้เกิดการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

เศรษฐกิจ : สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน นำวัตถุดิบคุณภาพที่มีในท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพของผู้บริโภค เกิดความเท่าเทียมในการสร้างและกระจายรายได้ให้กับชุมชน คุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลลำสินธุ์ดีขึ้น ประชาชนอยู่ดีมีสุข

สังคม : ในการบริหารจัดการกลุ่มและการเข้ามาส่งเสริมของหน่วยงานต่าง ๆ ยังทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการพึ่งพา/ เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีพอเพียง และกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม : เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ลดปัญหาขยะ สร้างสมดุลด้านระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

ปัจจัยความสำเร็จ

1. เทศบาลมีทุนทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นจุดแข็งในการพัฒนาเมือง ประกอบกับการรู้คุณค่า และมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การนำน้ำธรรมชาติมาผลิตเป็นน้ำประปา นำผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสารพิษมาต่อยอดเป็น น้ำซุบพริก สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน
2. ได้รับความร่วมมือในการทำงานจากทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน สถาบันการศึกษา ทั้งในและนอกพื้นที่
3. มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีแนวคิดรักบ้านเกิด เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาพร้อมที่จะช่วยกัน สร้างชุมชนที่เข้มแข็งและพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน รวมทั้งการปลูกฝังและสืบทอดวิถีลำสินธุ์จากรุ่นสู่รุ่น
4. มีการจัดการความรู้ในชุมชน การสื่อสารภายในและภายนอกชุมชนอยู่เสมอ ผ่านทุกช่องทาง ทำให้ตำบลลำสินธุ์เป็นที่รู้จัก มีผู้มาเยือนจากภายนอกเพื่อทำกิจกรรมในพื้นที่อยู่เสมอ
5. บริหารจัดการเมืองด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน บูรณาการการทำงานในแต่ละด้าน เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการต่อยอดในประเด็นของการทำงาน และสร้างเครือข่ายเพื่อขยายผลในกิจกรรม หรือโครงการอื่นๆ ได้ง่าย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขที่ 49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 02 278 8400 - 19 หรือ อีเมล info@deqp.mail.go.th

เว็บไซต์ : www.deqp.go.th

วัดเมืองยังยืน 5